

نگاه

اتاق بازرگانی بین‌المللی بررسی کرد

هزینه تجارت در جهان تکه‌تکه

اتفاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) در گزارش جدید خود به آخرین روندهای تجاری و چشم‌انداز تجارت در سال ۲۰۲۳ پرداخته و از تجارت در جهانی تکه‌تکه خیر داده است. طبق ارزیابی اتاق بازرگانی بین‌المللی، تکه‌تکه شدن تجارت و فناوری با کاهش جریان‌های تجاری بر رشد اقتصادی جهان تأثیر می‌گذارد که در این مسیر، اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه بیشترین آسیب را خواهند دید. هزینه تکه‌تکه شدن اقتصاد جهانی می‌تواند از ۱.۲ تا ۱۲ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان باشد.

این نهاد بین‌المللی در گزارش موسوم به «ICC ۲۰۲۳»، اشکال مختلف شکاف‌های اقتصادی در زمینه‌های تجارت، اقتصاد دیجیتال، بدهی و سیستم‌های پرداخت را برمی‌شمارد و به این‌جمع‌بندی می‌رسد که شکاف‌ها در حال افزایش است. به اعتقاد کارشناسان اتاق بازرگانی بین‌المللی، هرچند تجارت در سال ۲۰۲۲ بهبود یافته، اما به دلیل عوامل مختلفی از جمله جنگ روسیه و اوکراین، محدودیت‌های کرونایی، تورم بالا و… مختل شده است. با این وجود و علی‌رغم نگرانی‌های فزاینده، جهانی‌شدن معکوس نشده بلکه تغییر کرده است. در واقع، نظم نوین جهانی که به رهبری آمریکا در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم تثبیت شد، در حال فروپاشی است و افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی موجب تکه‌تکه شدن تجارت آزاد شده است. در حال حاضر،

شکاف فزاینده‌ای…

فرصت امروز

برای کسب وکار آفرینی

شاخص کل فرابورس کانال ۲۹ هزار واحد را پس گرفت

سبزپوشی بورس در آغاز خرداد

چرا آب ایران و افغانستان در یک جوی نمی‌رود؟

حقابه هیرمند در محاق

ایران، مسئله را تعقیب نکرد و موضوع عملا مسکوت ماند.
از قرارداد ۱۳۱۵ تا قرارداد ۱۳۱۷

در سال ۱۳۰۹ و ۹ سال بعد از استقلال افغانستان، در مذاکرات سفیر وقت ایران در کابل با وزیر امور خارجه افغانستان مقرر شد تا طرفین برای حل اختلافات خود، سر حقهابه هیرمند، کمیسیون مشترک تشکیل دهند؛ این کمیسیون پس از یک سال با وجود توافق بر سر تصنیف آب هیرمند در مورد مکان این تقسیم به توافق نرسید و مذاکرات کمیسیون مشترک هیرمند با شکست مواجه شد؛ با شروع کاهش آب رودخانه و کم‌آبی در تیرماه ۱۳۱۵، افغانستانی‌ها تمام آب را به طرف زمین‌های کشاورزی خود جاری کردند. این اقدام افغانستانی‌ها باعث نابودی محصولات کشاورزی بخشی از روستاها و نواحی مرزی شد و خشم کشاورزان سیستانی را برانگیخت. سپس مجددا در شهریورماه ۱۳۱۵ با ملاقات هیأت‌های دو کشور مقرر شد تا آب رود هیرمند از سد کمال خان تا سد لخشک، به طور نصف- نصف به مدت یک سال تقسیم بین دو سال ۱۳۱۶ به دنبال امضای پیمان سعدآباد در کشورهای ایران، افغانستان، ترکیه و عراق، دو کشور در چارچوب روابط منطقه‌ای، قرارداد موقت تقسیم آب هیرمند را تمدید کردند.

در قرارداد ۱۳۱۷ نیز ایران و افغانستان توافق کردند که از سد کمال خان به بعد، آب به صورت مساوی تقسیم شود و برای اینکه از روستای چهار بروجک تا سدکمال خان اضافه بر مقدار آبی که فعلا برده می‌شود، مصرف نشود، دولت افغانستان تعهد داد تا در فاصله مزبور علاوه بر انهاری که جاری بوده و هستت نهرگیری احداث و حتی تعمیر نکند. در ضمیمه این توافق نیز اعلامیه به تأیید طرفین رسید که طی آن، افغانستان از انجام اقداماتی که سبب کاهش سهم آب ایران در سد کمال خان و ضرر رساندن به زراعت و آبیاری منطقه سیستان ایران شود، منع شد؛ این قرارداد و اعلامیه ضمیمه آن به تصویب مجلس ملی ایران رسید، هیأت انجمن شورای ملی افغانستان و مجلس عمومی شورای افغانستان قرارداد را به تصویب رساند، اما از تصویب اعلامیه معانتت کرد؛ تصویب نشدن اعلامیه از طرف مجلس افغانستان، مانع از اجرای مفاد قرارداد شد. عدم پایبندی افغانستان به توافقات آبی موجب شد تا مسئله کم‌آبی در سیستان همچنان ادامه یابد. ایران طی سال‌ها تلاش کرد تا مذاکراتی را با دولت افغانستان آغاز کند ولی این مذاکرات هیچ‌گاه به نقطه مثبتی نینجامید. حتی در سال ۱۳۲۶ افغانستان کم‌آبی هیرمند را دستاویزی قرار داد و تمامی آب باقیمانده را نیز به سوی زمین‌های خود برگرداند.

قرارداد ۱۳۳۰ و تقسیم آب هیرمند

در ادامه تنش‌ها، ایران در سال ۱۳۲۶ تصمیم گرفت هاتی‌ا را برای بازدید از حاشیه هیرمند به افغانستان اعزام کند که مورد موافقت افغانستان قرار گرفت. سپس ایران تصمیم گرفت موضوع تقسیم آب هیرمند را به شورای امنیت ارجاع دهد، اما آمریکا، ایران را از این تصمیم منصرف کرد و پیشنهاد تشکیل کمیسویی بی‌طرف را داد که مورد موافقت دو کشور قرار گرفت. ایران یکی از کارشناسا فنی خود را برای بازدید از حاشیه هیرمند به افغانستان اعزام کرد؛ در نظر نهایی این کارشناس درباره علل کم‌آبی منطقه سیستان ایران، «حفر رود در مسیر و توسعه کشاورزی در افغانستان» از دلایل این

کم‌آبی عنوان شد. آمریکا همچنین در سال ۱۳۲۹ سه نفر متخصص را از شیلی، کانادا و ایالات متحده برای عضویت در کمیسیون انتخاب نمود. کمیسیون بی‌طرف، مقدار آب لازم برای منطقه سیستان ایران را ۰۶۲ میلیارد متر مکعب در سال یعنی به طور متوسط ۲۲ متر مکعب در ثانیه تعیین کرد. این رأی کاملا به ضرر ایران بود و به هیچ عنوان با نیازهای آبی منطقه سیستان مطابقت نداشت. به همین دلیل مورد موافقت دولت ایران قرار نگرفت؛ با این حال دولت افغانستان که از رأی کمیسیون بی‌طرف خرسند بود همواره به نظرات کمیسیون بی‌طرف سیستان به سرگردان و آن را مبنای مذاکره با

ایران در زمینه تقسیم آب هیرمند دانست. در سال ۱۳۴۵ مجددا مذاکرات آغاز شد. در جریان این مذاکرات در سال ۱۳۴۹ خشکسالی هولناکی در منطقه دلتای رودخانه هیرمند رخ داد که منجر به مهاجرت عده زیادی از مردم سیستان به گرگان و مشهد شد. در همین سال به مدت ۲۳ روز آب رودخانه سیستان به عنوان بزرگ‌ترین شاخه هیرمند که به سمت ایران جاری است، کاملا قطع شد. همچنین آب ورودی از رودخانه سیستان و کانال‌های منسحب از رود پریان مشترک به کمترین میزان یعنی ۱۸۹ میلیون متر مکعب کاهش یافت. با وجود کم‌آبی شدید در سراسر حوضه رودخانه، دو کشور سرانجام ۲۲ اسفندماه ۱۳۵۱ موقف به امضای معاهده تقسیم آب هیرمند شدند. بر این اساس، مقدار آبی که از هیرمند در سال طبیعی و برآبی از طرف افغانستان به ایران تحویل داده می‌شد، ۲۲ متر مکعب در ثانیه و یک مقدار اضافی به میزان ۴ متر مکعب در ثانیه بود که این میزان در سال‌های کم‌آبی کاهش می‌یافت و ایران نمی‌توانست بر بیشتر از این میزان اداا داشته باشد. در نهایت سهم ایران از کل آب این رود ۱۴ درصد تعیین شد.

حقابه هیرمند در نیم قرن اخیر

در تیرماه ۱۳۵۲ بر اثر کودتا، رژیم پادشاهی افغانستان به جمهوری تغییر یافت و در خردادماه ۱۳۵۶ دولت جمهوری افغانستان نیز این معاهده را لازم‌الاجرا اعلام کرد. پس از این تاریخ به بعد دنبال کودتاهای پیاپی در افغانستان، اقداماتی که گویای نظر دولت‌های افغانستان در این مسئله باشد، مشهود نبود اما در دوره نخست حاکمیت طالبان بر افغانستان (۱۳۸۰-۱۳۷۵) مسیر رود هیرمند به ایران بسته شد که باعث شد علاوه بر تشدید خشکسالی در حاشیه رودخانه هیرمند، حجم دریاچه هامون نیز کاهش یابد. سپس با سقوط طالبان و روی کار آمدن «حامد کرزای»، در سال ۱۳۸۱ «سیدمحمد خاتمی» رئیس جمهوری وقت ایران در سفر به افغانستان و دیدار با «کرزای» درباره رهاسازی آب هیرمند مذاکره کرد. در این دیدار تفاهم‌نامه‌ای میان دو کشور برای اجرای قرارداد ۱۳۵۱ به امضا رسید. با وجود برگزاری متعدد جلسات حاشیه‌رسانی در این مسئله آب هیرمند، کشمکش آبی میان دو کشور همچنان وجود داشت و با بسته شدن مکرر جریان رود هیرمند به سمت ایران از سوی افغانستان، آسیب بسیاری به فعالیت‌های زراعتی در اطراف زابل وارد شد. از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲ طی هشت سال ریاست «محمود احمدی‌نژاد» نیز هیچ مذاکره‌ای در زمینه رفع اختلافات آبی حقابه ایران از هیرمند انجام نشد.

بر روی کار آمدن دولت یازدهم، «حسن روحانی» در جریان سفر به افغانستان برای حضور در پنجمین

ارزیابی ۲۶۵۸ فعال اقتصادی در زمستان سال گذشته نشان می‌دهد

افت پلکانی فضای کسب وکار

فرصت امروز: ارزیابی ۲۶۵۸ فعال اقتصادی حاکی از عقبگرد محیط کسب وکار در زمستان ۱۴۰۱ است. براساس نتایج پایش ملی محیط کسب‌وکار، رقم شاخص ملی در زمستان سال گذشته ۶،۱۱ محاسبه شده که از نامساعدترشدن این فضا نسبت به فصول گذشته حکایت دارد. شاخص ملی محیط کسب‌وکار در حالی به رقم ۶،۱۱ از ۱۰ (بدترین نمره) رسیده است که این رقم در فصل پاییز ۱۴۰۱ معادل ۶،۰۵ و در زمستان ۱۴۰۰ معادل ۵،۸۳ بوده است؛ این یعنی محیط کسب وکار در چند فصل گذشته دچار افت پلکانی شده است.

جدیدترین تصویر از فضای کسب‌وکار کشور در زمستان ۱۴۰۱، وضعیت خوشایندی را نشان نمی‌دهد. در زمستان سال گذشته فعالان اقتصادی به ترتیب سه مولفه «غیرقابل پیش‌بینی بودن و تغییرات قیمت مواد اولیه و محصولات»، «دشواری تأمین مالی از بانک‌ها» و «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب وکار» را نامناسب‌ترین مولفه‌های محیط کسب وکار کشور نسبت به سایر مولفه‌ها ارزیابی کردند. استان‌های مرکزی، فارس و سمنان نیز به ترتیب دارای مساعدترین وضعیت محیط کسب‌وکار نسبت به سایر استان‌ها شناخته شدند. همچنین میانگین ظرفیت فعالیت (واقعی) بنگاه‌های اقتصادی معادل ۴۴،۲۲ درصد بوده که نسبت به همین میزان در فصل پاییز (۴۳،۵۱ درصد)، تغییر محسوسی نداشته است. از سوی دیگر، وضعیت محیط کسب‌وکار در بخش خدمات

۲

دلار، سکه و بورس بیشترین بازدهی را در اردیبهشت به دست آوردند

نوسان کم‌عمق بازارها

۳

مدیریت و کسب‌وکار

مزایا و معایب هوش مصنوعی در عرصه مارکتینگ

هوش مصنوعی روز به روز محبوبیت بیشتری بین مردم پیدا می‌کند؛ به طوری که نفوذ آن در زندگی روزمره اصلا دور از انتظار نیست. کسب و کارها هم برای اینکه از قافله دیجیتال‌شدن عقب نمانند، کمابیش روی این فناوری وسوسه کننده سرمایه‌گذاری کرده‌اند. با این حال هنوز هم خیلی از برندها برای استفاده از این فناوری دو به شک هستند؛ دقیقا مثل کسی که اعتماد زیادی به ماشین‌های اتومات ندارد و ترجیح می‌دهد با خودروی قدیمی‌اش به دل جاده برزد. اینکه هوش مصنوعی چطور طراحی شده، سوالی است که جواب‌های بی‌نهایت تخصصی دارد. از آنجایی که ما در روزنامه فرصت امروز فقط دنبال مسائل مرتبط با دنیای کسب و کار هستیم، به جای چنین سوالی دنبال یک ماجراجویی هیجان‌انگیز رفته‌ایم. احتمالا شما هم بارها و بارها درباره کاربردهای هوش مصنوعی در بازار نکاتی به گوش‌تان خورده است…

۸

جشن جهانی نوروز و در دیدار با همتای افغانستانی خود خواستار رعایت مفاد قرارداد میان دو کشور و مقررات بین‌المللی پیرامون حقابه کشورها شد. با وجود تأکید رئیس جمهوری وقت بر لزوم پیگیری ایران درباره حقابه هیرمند، در نهایت توافق با دولت افغانستان نه در سطوح عالی و با حضور رئیس جمهوری بلکه با حضور مدیران وزارتخانه‌ها و فرمانداران شهرهای سیستان و بلوچستان با همتایان افغانستانی به امضا رسید و در بهمن ماه ۱۳۹۹ پس از دوره‌ای مذاکرات میان مدیران وزارتخانه‌های نیرو و امور خارجه و همچنین فرمانداران شهرهای سیستان و بلوچستان و مسئولان مرزبانی با مقامات افغانستان، اساس‌نامه پیگیری حقابه رودخانه هیرمند در هفت بند تدوین و بر مواردی از جمله نقشه‌کشی جدید و به‌روزر در حوضه آبریز هیرمند، حفظ امنیت مهندسان نقشه‌برداری و همین‌طور تأمین آب رودخانه مرزی افغانستان و ایران تأکید شد.

سیاست مدارا با همسایه شرقی

با وجود انتقادات ایران در کمتر از سه ماه بعد از این توافق، در ۴ فروردین ماه ۱۴۰۰ سد کمال خان با ظرفیت ذخیره ۵۲ میلیون متر مکعب آب در ولایت نیمروز افتتاح شد. مرحله اول ساخت این سد در سال ۱۳۹۱ و مرحله دوم در سال ۱۳۹۴ تکمیل شد. ساخت فاز سوم این سد نیز در سال ۱۳۹۶ آغاز شد؛ هرچند این اقدام برخلاف مفاد قرارداد ۱۳۵۱ بود. تنها واکنش مقامات ایرانی به افتتاح این سد، اظهارات دیپلماتیک «سعید خطیب‌زاده» سخنگوی وزارت امور خارجه بود؛ اظهاراتی که نشان از وجود نداشتن عزمی جدی در ایران درخصوص حقابه هیرمند بود. سپس با روی کار آمدن دولت سیزدهم، «پراهیم رئیسی» مکررا بر لزوم احقاق حقابه ایران از هیرمند تأکید کرد و در جلسه ۵ مردادماه ۱۴۰۱ هیأت وزیران، وزرای خارجه و نیرو را به پیگیری حقابه هیرمند مامور نمود، اما در همین سال افغانستان با افتتاح فاز دوم سد جکمی مجددا توافق سال ۱۳۵۱ را زیر پا گذاشت. «رئیسی» هفته گذشته نیز با ابلاغ ماموریتی جدید به وزرای نیرو و خارجه و نماینده ویژه خود، گفت که «حقابه ایران از هیرمند با جدیت پیگیری شود.» او پنجشنبه هفته گذشته در سفری به سیستان و بلوچستان نیز به هیأت حاکمه طالبان نسبت به هرگونه بدهدگی هشدار و «خطار» داد. این هشدار در کمتر از چند ساعت با واکنش طالبان همراه شد. اعلامیه مقامات طالبان از لحن مناسی بی‌برخودار نبود و همین امر واکنش‌هایی را از سوی برخی مقامات و کاربران شبکه‌های اجتماعی برانگیخت.

ایران چه پیش از انقلاب اسلامی و چه بعد از آن همواره تلاش کرده تا از راه دوستی و گفت‌وگو و دیپلماسی حقابه هیرمند را پیگیری کند. برهیز ایران از خارج کردن مناقشه به سر هیرمند از چارچوب سیاسی به چارچوبی خشن از دیگر سیاست‌هایی است که همواره در قبال افغانستان به عنوان همسایه هم‌زبان خود اتخاذ کرده است. به نظر می‌رسد امروز نیز گرچه رئیس جمهوری اسلامی در هشداری جدی به مقامات کشور همسایه خواستار تأمین حق مردم و منطقه سیستان و بلوچستان از آب هیرمند شده است، اما سیاستی که دولت او در پیش گرفته است نیز همان سیاست همیشگی مدارا و اقیاع همسایه است.»

فرصت امروز: این‌روزها موضوع اختلاف ایران و افغانستان بر سر رودخانه هیرمند بالا گرفته است؛ موضوعی که با هشدار جدی و کم‌سابقه رئیس‌جمهوری ایران همراه شد و «سیدپراهیم رئیسی» خطاب به حکومت طالبان گفت که «حرف من را جدی بگیرید تا بعدا گلايه نکنید.» این هشدار در کمتر از چند ساعت با واکنش مقامات طالبان همراه شد، اما واکنش توأم با بی‌اعتنایی و لحن نامناسب اعلامیه مقامات طالبان، موجی از خشم را در افکار عمومی و شبکه‌های اجتماعی به دنبال داشت.

فرازغ از واکنش‌های سیاسی و دیپلماتیک میان دولت‌مردان دو کشور، نگاهی علمی و تاریخی به موضوع حقابه ایران از رودخانه هیرمند می‌تواند به روشن شدن ابعاد مختلف این موضوع بینجامد. درواقع، بررسی چستی و چرایی تنش میان ایران و افغانستان بر سر حقابه رودخانه هیرمند، بدون رجوع به تاریخ و قراردادهای متعددی که در طول دهه‌های گذشته به امضای مقامات دو کشور رسیده است، امکان پذیر نیست. در همین راستا، «پسناپلاس» در گزارشی به موضوع «حقابه هیرمند و لجاجت ۱۵۰ ساله افغانستان» پرداخته که خواندن آن خالی از لطف نیست. در این گزارش می‌خوانیم: «۱۵۰ سال است که ایران بر سر حقابه خود از رود هیرمند با افغانستان اختلاف دارد؛ چه آن زمان که این کشور مستقل نبود، چه وقتی که «جمهوری اسلامی» نوع حکومت سیاسی این کشور شد و چه در دوره نخست و دوره فعلی حضور طالبان بر مسند قدرت؛ همواره هیرمند و حقابه ایران از این رود، یکی از مناقشاتی بوده که هر از گاهی به اصلی‌ترین موضوع اختلاف دو کشور تبدیل می‌شود. البته اختلاف ایران و افغانستان بر سر حقابه مختص به امروز و دیروز نیست بلکه تاریخیه آن به زمان شکل‌گیری مرزهای شرقی ایران با دخالته انگلیسی‌ها باز می‌گردد. نوسان جریان آب هیرمند و کاهش آب جاری به سمت ایران در بیش از ۱۵۰ سال گذشته همواره مشکلاتی را در روابط سیاسی ایران و افغانستان در سطوح محلی و ملی به وجود آورده است. **لجاجت ۱۵۰ساله حقابه هیرمند**

رودخانه هیرمند با حوضه آبریز ۱۵۰ هزار کیلومترمربع از کوه بابا در افغانستان سرچشمه می‌گیرد و پس از ۱۰۵۰ کیلومتر به دریاچه هامون در منطقه سیستان ایران می‌ریزد. شیب جنوبی ارتفاعات افغانستان واقع در بخش‌های نیمه مرکزی و جنوبی این کشور، منبع اصلی تأمین آب رودخانه در طول سال است که در دو شاخه اصلی آن هیرمند و ارغنداب جاری است. دو سد عمده افغانستان، «ارغنداب» و «تکجکی» در همین ناحیه احداث شده است. بارش در ناحیه دلتا بسیار کم و تبخیر بالاست و آب موردنیاز آن تماما از رود هیرمند تأمین می‌شود. هیرمند همچنین دارای رژیم آب‌دهی متغیر در طول سال است و ۸۴ درصد جریان آب رودخانه مربوط به ماه‌های بهمن تا خرداد است. میزان آب‌دهی رودخانه در سال‌های مختلف نیز به شدت تغییر می‌کند.

بیش از ۱۵۰ سال پیش (سال ۱۲۵۰ هجری شمسی) با اوج گرفتن اختلافاتی که در نواحی شرقی ایران بین حکام محلی تابع ایران و افغانستان بر سر مسائل مرزی به وجود آمد، دو کشور براساس معاهدات جداگانه‌ای که با انگلستان داشتند، حل این مسائل را به حکمیت دولت بریتانیا سپردند. دولت بریتانیا «نزال فردریک جان گلد اسمید» را مأمور رسیدگی به این مسئله کرد. براساس

اتاق بازرگانی بین‌المللی بررسی کرد

هزینه تجارت در جهان تکه‌تکه

اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) در گزارش جدید خود به آخرین روندهای تجاری و چشم‌انداز تجارت در سال ۲۰۲۳ پرداخته و از تجارت تکه‌تکه شدن تجارت و فنسآوری با کاهش جریان‌های تجاری بر رشد اقتصادی جهان تأثیر می‌گذارد که در این مسیر، اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه بیشترین آسیب را خواهند دید. هزینه تکه‌تکه شدن اقتصاد جهانی می‌تواند از ۱٫۲ تا ۱۲ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان باشد. این نهاد بین‌المللی در گزارش موسوم به «ICC ۲۰۲۳»، اشکال مختلف شکاف‌های اقتصادی در زمینه‌های تجارت، اقتصاد دیجیتال، بدهی و سیستم‌های پرداخت را برمی‌شمارد و به این جمع‌بندی می‌رسد که شکاف‌ها در حال افزایش است. به اعتقاد کارشناسان اتاق بازرگانی بین‌المللی، هرچند تجارت در سال ۲۰۲۲ بهبود یافته، اما به دلیل عوامل مختلفی از جمله جنگ روسیه و اوکراین، محدودیت‌های کرونایی، تورم بالا و… مختل شده است. با این وجود و علی رغم نگرانی‌های فزاینده، جهانی‌شدن معکوس نشده بلکه تغییر کرده است. در واقع، نظم نوین جهانی که به رهبری آمریکا در سال‌های پس از جنگ جهانی دوم تثبیت شد، در حال فروپاشی است و افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی موجب تکه‌تکه شدن تجارت آزاد شده است. در حال حاضر، شکاف فزاینده‌ای میان چین و ایالات متحده آمریکا از یکسو و روسیه و اتحادیه اروپا از سوی دیگر به چشم می‌خورد. برآیند این تحولات جهانی باعث شده تا محور قدرت سیاسی و اقتصادی از غرب به سمت آسیا منتقل شود. با فروکش کردن پاندمی کووید-۱۹ و ادامه جنگ در اوکراین، سناریوهای مختلفی از تجارت جهانی در عصر پساکرونا ارائه شده است. در این میان، اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) در گزارشی به چشم‌انداز تجارت ۲۰۲۳ پرداخته و آخرین روندهای تجاری را موشکافی کرده است. این نکات کلیدی شامل «فزایش شکاف‌ها در تجارت جهانی»، «رشد کند تجارت در سال ۲۰۲۳»، «جدایی اقتصادی آمریکا و چین»، «ادامه کاهش وابستگی اروپا به انرژی روسیه»، «فزایش تقاضا برای خدمات به ویژه سفر و حمل و نقل»، «مبادله بین زنجیره‌های تأمین جهانی و محلی توسط کسب وکارها»، «گسترش حمایت‌گرایی»، «چندپارگی دیجیتالی»، «بحران بدهی»، «تضعیف دلار و خطر بی ثباتی مالی» و «کاهش رشد اقتصادی به ویژه در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه» است. مرکز پژوهش‌های اتاق ایران در شصتم و سومین گزارش «پایش تحولات تجارت جهانی»، یافته‌های این گزارش را به اشتراک گذاشته است:

«**از** گزارش ضمن بررسی اشکال مختلف شکاف‌های اقتصادی در زمینه‌هایی از جمله تجارت، اقتصاد دیجیتال، بدهی و سیستم‌های پرداخت به این جمع‌بندی می‌رسد که شکاف‌ها در حال افزایش است. از منظر این گزارش، هر چند که تجارت در سال ۲۰۲۲ بهبود یافته است، اما به دلیل عواملی مانند جنگ در اوکراین، محدودیت‌های اعمالی در پی کووید-۱۹، تورم بالای مداوم و رشد اقتصادی پایین‌مختل شده است، البته نویسندگان گزارش معتقدند با وجود نگرانی‌های فزاینده، جهانی‌شدن معکوس نشده است، بلکه در حال تغییر است. شواهدی از جدایی چین و ایالات متحده آمریکا و همچنین روسیه و کشورهای غربی وجود دارد. با وجود این تحولات، تجارت جهانی همچنان از مزایای متعددی برخوردار است.

«**بر** اساس برآوردهای اتاق بازرگانی بین‌المللی، پیش‌بینی می‌شود که تجارت در سال ۲۰۲۳ کند شود. در واقع، با وجود رشد کمتر و تورم بالا انتظار می‌رود که رشد تجارت در سال ۲۰۲۳ کاهش یابد؛ شرایط مالی سخت، فشار از بر دولت‌های بدهکار و مداخلات افزایش می‌دهد، آسیب‌پذیری‌ها را تشدید می‌کند و تأثیرات منفی بر جریان سرمایه‌گذاری‌ها و تجارت خواهد داشت.

«**در** سال ۲۰۲۳ میلادی، ایالات متحده آمریکا و چین به اقدامات خود در جهت انفکاک برخی از بخش‌های اقتصاد خود از یکدیگر ادامه خواهند داد. علی‌رغم افزایش واردات ایالات متحده آمریکا از چین در سال ۲۰۲۲، سهم نسبی واردات کالا از چین، فاکتورهایی مانند سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی و همکاری‌های علمی، نشان‌دهنده تداوم روند جداسازی این دو اقتصاد از یکدیگر است. رقابت بین ایالات متحده آمریکا و چین، تجارت کالا را محدود می‌کند و می‌تواند فشار تورمی را در ایالات متحده آمریکا تقویت کند.

«**در** سال ۲۰۲۳ اروپا به کاهش وابستگی خود به روسیه در راستای دستیابی به اهداف انرژی و آب و هوایی خود ادامه خواهد داد. جنگ در اوکراین، کشورهای اروپایی را مجبور کرد تا وابستگی خود به جنگ سنگ، گاز طبیعی و نفت روسیه در سال ۲۰۲۲ را کاهش دهند. با وجود افزایش قیمت سوخت‌های فسیلی، سرمایه‌گذاری‌های جهانی در زمینه انرژی‌های پاک همچنان افزایش خواهد یافت و انتظار می‌رود که طی پنج سال آینده، ظرفیت تولید انرژی‌های تجدیدپذیر تقریباً به دو برابر افزایش پیدا کند.

«**انتظار** می‌رود که در سال ۲۰۲۳، تقاضا برای خدمات به ویژه سفر و حمل‌ونقل افزایش یابد. با توجه به پایان سیاست «کرونای صفر» در چین و تقویت دلار آمریکا، انتظار می‌رود که در سال جاری میلادی به طور پیوسته گردشگری با رشد مواجه شود.

«**برای** کسب وکارها در سال ۲۰۲۳، برخورداری از زنجیره تأمین چابک، حیاتی است. کسب وکارها با تعدیل استراتژی موجود و تنوع بخشیدن به تأمین‌کنندگان خود، به سازگاری با این شرایط نامطمئن خود ادامه خواهند داد. بنابراین مبادله بین زنجیره‌های عرضه جهانی و محلی از سوی کسب وکارها ادامه خواهد یافت.

«**فز**ایش یارانه‌ها، اعمال کنترل‌های صادراتی و محدودیت‌های سرمایه‌گذاری، به تکه‌تکه شدن تجارت کمک می‌کند. تعداد اقدامات محدودکنندهٔ تجارت از زمان همه‌گیری کرونا به طور قابل توجهی افزایش یافته است که نشان‌دهنده افزایش سیاست حمایت‌گرایی است؛ کشورها در زمینه اعطای یارانه به صنعت سبز و محدودکردن جریان کالا و سرمایه، با یکدیگر به رقابت می‌پردازند.

«**چ**ندپارگی بخش دیجیتالی، به باعث ایجاد تنش‌های ژئوپلیتیکی می‌شود و هم منعکس‌کننده آن است. در حال حاضر فناوری، در حال ملی شدن و تبدیل شدن به سلاح برای تضمین امنیت ملی با استقلال استراتژیک است. در عین حال، افزایش مقررات در مورد ذخیره‌سازی داده، استفاده، انتقال و تعدیل محتوا می‌تواند رشد تجارت را محدود کند؛ بدون همکاری بین‌المللی، حاکمیت دیجیتال و تلاش‌های کشورها برای اعمال حاکمیت خود بر این عرصه می‌تواند اینترنت را به عنوان پدیده‌ای جهانی، فراملی و فرادولتی تهدید کند.

«**ت**که‌تکه شدن بدهی می‌تواند منجر به بحران بدهی شود. تنش‌های ژئوپلیتیکی منابع از انجام مذاکرات در زمینه تجدید ساختار بدهی می‌شوند. در شرایط سیاست‌های سخت پولی، مذاکرات طولانی می‌تواند آسیب‌پذیری بدهی را افزایش دهد. عدم توافق، خطراتی را به همراه دارد که منجر به یک دهه از دست رفته دیگر برای چندین اقتصاد در حال توسعه می‌شود.

«**پ**رگشنگی در پرداخت‌ها می‌تواند بی‌ثباتی را افزایش دهد و نقش دلار آمریکا را از بین ببرد. اگرچه همچنان دلار آمریکا، ارز اصلی باقی می‌ماند، اما نقش آن در حال فرسایش است. تداوم ضعف در همکاری، تدوین مقررات و تبادل اطلاعات در حوزه سیستم‌های پرداخت می‌تواند خطر تکه‌تکه شدن را افزایش دهد و منجر به بی‌ثباتی مالی بیشتر شود. «**ه**زینه تکه‌تکه شدن اقتصاد جهانی می‌تواند از ۱٫۲ تا ۱۲ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان باشد. تکه‌تکه شدن تجارت و فناوری می‌تواند با کاهش جریان‌های تجاری، ایجاد تخصیص نادرست بخشی و ممانعت از انتشار دانش خارجی، بر رشد جهانی تأثیر بگذارد. اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، بیشترین زیان‌های اقتصادی را متحمل خواهند شد.

ارزیابی ۲۶۵۸ فعال اقتصادی در زمستان سال گذشته نشان می‌دهد

افت پلکانی فضای کسب وکار

صمت و گمرک (از جمله صدور بخشنامه‌های جدید و لغو بخشنامه‌های قبلی در خصوص تسهیل حقوق گمرکی و مالیات ارزش افزوده ورود ماشین‌آلات خطوط تولیدی)، «مهاجرت گسترده نیروهای زبده و متخصص» و «سیاست اقبیاضی بانک‌ها در تأمین نقدینگی واحدهای تولیدی و عدم‌همکاری بانک‌ها در پرداخت وام به متقاضیان و ایجاد مشکلات عدیده در این خصوص برغم قول‌هایی که داده شده بود» از جمله موانع و مشکلات فعالان اقتصادی در زمستان سال گذشته است. از سوی دیگر، به دلیل آشننگی بازار و عدم‌کنترل صحیح روی محصولات اصلی، بسیاری از محصولات نامرغوب و بی‌کیفیت با قیمت‌های گزاف روانه بازار شده که علاوه بر ایجاد تشنج برای شرکت‌ها، ضرر و زیان هنگفتی متوجه خریداران و کارفرمایان شده است.

همچنین «عدم‌پرداخت به‌موقع مطالبات از سوی کارفرمایان دولتی»، «عدم‌وجود استنادلارد لازم برای خرید کالا‌هایی که توسط فروشندگان در بازار و صنعت به همکاران و کارفرمایان ارائه می‌شود»، «تشدید فشار وزارت کار به شرکت‌ها در خصوص اجرای طبقه‌بندی مشاغل»، «مشکلات تعدید گواهی تشخیص صلاحیت و رتبه‌بندی به‌ویژه طولانی بودن فرآیند رسیدگی (پیمان برنامه و بودجه) و مشکلات تعدید گواهی تشخیص صلاحیت ایمنی پیمانکاران (وزارت کار)» و «متناسب نبودن تعدیل شاخص‌های فهرست بها با قیمت‌های واقعی بازار که زیان پیمانکاران و در نتیجه احتمال توقف پروژه‌ها را در پی داشته است» از دیگر چالش‌ها و مشکلاتی است که بازوی پژوهشی اتاق ایران در این گزارش برشمرده است.

کسب و کار در جغرافیای استانی

سه استان مرکزی، فارس و سمنان به ترتیب بهترین وضعیت را در جغرافیای استانی فضای کسب وکار کشور دارند. استان مرکزی با اینکه مساعدترین محیط کسب وکار در زمستان گذشته شناخته شده، اما نسبت به ارزیابی فصل گذشته افت قابل توجهی داشته است. نمره شاخص بهبود محیط کسب‌وکار در استان مرکزی برابر با ۵٫۱۵ بوده که نسبت به فصل پاییز از افت ۹۰٫۱ درصدی حکایت دارد. در استان فارس نیز نمره شاخص بهبود محیط کسب‌وکار در زمستان سال گذشته ۵٫۷۹ بوده که نسبت به فصل پاییز ۱۰٫۱۶ درصد رشد داشته است. این شاخص در استان سمنان نیز در زمستان سال گذشته نمره ۵٫۸۲ را کسب کرده که نسبت به فصل قبل، ۲۶٫۷ درصد بهبود یافته است.

در نقطه مقابل نیز عنوان ناسماعت‌ترین محیط کسب وکار در اطلس استانی به استان کردستان می‌رسد. نمره شاخص بهبود محیط کسب‌وکار استان کردستان در زمستان سال گذشته ۶٫۴۰ بوده است که نسبت به ارزیابی پاییز حاکی از افت ۰٫۵۶ درصدی است. نمره این شاخص در استان سیستان و بلوچستان نیز معادل ۶٫۳۴ ارزیابی شده که نسبت به فصل پاییز ۱۷٫۱ درصد کاهش داشته است. شاخص مورد بررسی در زمستان گذشته در استان گیلان نیز امتیاز ۶٫۳۲ را ثبت کرده که نسبت به ارزیابی فصل پاییز از رشد ۱۸٫۲ درصدی حکایت دارد. همچنین استان تهران از زمستان پارسال در شاخص بهبود محیط کسب‌وکار نمره ۶٫۱۴ را کسب کرد که در مقایسه با فصل پاییز، ۰٫۲۳ درصد افت داشته است.

ارزیابی ۲۶۵۸ فعال اقتصادی در زمستان سال گذشته نشان می‌دهد

افت پلکانی فضای کسب وکار

و «بی‌ثباتی سیاست‌ها، قوانین و مقررات و رویه‌های اجرایی ناظر بر کسب وکار» را نامناسب‌ترین مولفه‌های محیط کسب‌وکار کشور نسبت به سایر مولفه‌ها ارزیابی کرده‌اند. پس از آن «دخالت‌های غیرمنطقی نهادهای حاکمیتی در تعیین قیمت بازار» و «فساد و سوءاستفاده افراد از مقام و موقعیت اداری در دستگاه‌های اجرایی»، مهم‌ترین موانع از نگاه صاحبان کسب‌وکارها هستند. همچنین سه مولفه «محدودیت دسترسی به آب»، «نحوه استقبال مشتریان از نوآوری و ابتکار در ارائه خدمات و محصول» و «محدودیت دسترسی به حامل‌های انرژی برق» را مناسب‌ترین مولفه‌های محیط کسب‌وکار کشور نسبت به سایر مولفه‌ها ارزیابی کرده‌اند.

وضعیت کسب‌وکار در بخش خدمات در مقایسه با بخش‌های صنعت و کشاورزی نامناسب‌تر ارزیابی شده است. نمره شاخص محیط کسب‌وکار در بخش صنعت ۵٫۹۴، در بخش کشاورزی ۵٫۹۹ و در بخش خدمات ۶٫۱۵ بوده است. امتیاز بخش صنعت نسبت به فصل گذشته با افت ۲۳ درصدی و نسبت به فصل مشابه سال گذشته با رشد ۵٫۷۰ درصدی مواجه شده است. نمره بخش کشاورزی نیز نسبت به فصل گذشته ۲٫۸۲ درصد و نسبت به فصل مشابه سال گذشته ۵٫۲۵ درصد رشد داشته است. همچنین نمره بخش خدمات نسبت به فصل گذشته با رشد ۶٫۶۵ درصدی همراه شده است. در بین رشته فعالیت‌های اقتصادی نیز «آبرسانی، مدیریت پسماند، فاضلاب و فعالیت‌های تسویه»، «ملاک و مستغلات» و «حمل‌ونقل و انبارداری» دارای بدترین وضعیت محیط کسب‌وکار و رشته فعالیت‌های «آموزش»، «داری و خدمات پشتیبانی» و «استخراج معدن» دارای بهترین وضعیت محیط کسب‌وکار در مقایسه با سایر رشته فعالیت‌های اقتصادی شناخته شدند. براساس نظریه عمومی کارآفرینی شین، میانگین ارزیابی محیط اقتصادی به رقم ۶٫۵۵ رسید که در فصل گذشته یعنی تا پاییز ۶٫۵۰ ارزیابی شده بود. میانگین ارزیابی محیط نهادهی نیز عدد ۵٫۹۷ است که در ارزیابی فصل گذشته ۵٫۸۱ بوده است. بر همین اساس، محیط علمی آموزشی با عدد ۵٫۲۸ و محیط مالی با عدد ۸٫۲۳ به ترتیب مساعدترین و ناسماعت‌ترین محیط‌ها هستند.

ابرچالش‌های محیط کسب و کار

«بی‌ثباتی نرخ ارز و جهش چشمگیر آن و عدم تخصیص ارز برای تأمین مواد اولیه و آشفتنگی شدید در رابطه با تخصیص ارز و اخذ مالیات از پول‌های بلوکه‌شده‌ای که در انتظار تخصیص ارز هستند»، «عدم‌امکان ثبت سفارش از کشورهای مبدأ، نبود شرایط برای پرداخت تعهدات مالی محموله‌های خریداری‌شده و عدم‌تخصیص و تأمین ارز از سوی بانک مرکزی»، «ناکارآمدی سیاست‌های بازگشت ارز حاصل از صادرات و نحوه رفع تعهدات ارزی واحدهای صادرکننده»، «الزام به برگشت ارز حاصل از صادرات با توجه به اینکه نهادهای براساس قیمت اتاق تهیه می‌شود و صادرکننده توان برگشت ارز به قیمت‌های اعلامی اتاق مبادلات را ندارد و به تبع آن کارت‌های بانزرگانی نامردگان تعدید نشده است»، «تداوم مشکلات ناشی از امور ترخیص کالا (تجهیزات و قطعات و مواد اولیه) در گمرک و عدم‌تخصیص به‌موقع ارز و تغییر تعرفه‌ها و تعرفه‌های غیرمتعارف گمرکی»، «تغییر دائمی قوانین و مقررات از سوی سازمان‌ها به‌ویژه وزارت

خودروهای مونتاژی بالاخره تعیین تکلیف شدند

فروش توسط نمایندگی‌ها ممنوع!

که مصوبه شورای رقابت را پذیرفته، اما هنوز برنامه‌ای برای اضافه پرداخت مشتریان تعریف نشده است. طبق اعلام شرکت کرمان‌موتور، محصولات با قیمت اعلامی براساس مصوبه شورای رقابت خواهد بود، اما هنوز ابلاغیه به شرکت نرسیده است و برای عودت اضافه پرداخت‌های مشتریان (مابه‌التفاوت پرداختی مشتریان مرحله اول سامانه یکپارچه براساس قیمت اعلامی شرکت و قیمت‌های مصوب شورای رقابت) ابلاغی صورت نگرفته و قرار است تا پایان هفته تعیین تکلیف شوند.

براساس این گزارش، پس از آنکه خودروسازان خصوصی و شوروی رقابت در وزارت صمت به توافق رسیدند و قرار شد که خودروسازان مصوبه شوروی رقابت را اجرا نمایند، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در اطلاعیه‌ای خطاب به پنج شرکت خودروساز خصوصی، ضوابط قیمت‌گذاری و فروش خودروهای مونتاژی را به این شرکت‌ها اعلام کرد. در این اطلاعیه، ضوابط جدید فروش و قیمت خودروهای اعلام کرد. در این اطلاعیه، ضوابط جدید فروش و قیمت خودروهای مونتاژی اعلام و تأکید شده است که فروش محصولات صرفاً از طریق سامانه یکپارچه خواهد بود و هرگونه فروش خارج از سامانه ممنوع است. همچنین مراتب فروش و تخصیص به متقاضیان در قالب تعهدات شرکت‌ها است و باید براساس قیمت‌های مصوب اعلامی، ایفای تعهد صورت گیرد. در اطلاعیه سازمان حمایت که با موضوع ضرورت رعایت کلیه الزامات قانونی در عرضه خودرو خطاب به پنج شرکت خودروساز خصوصی است، آمده است که «با توجه به اطلاعات در یافتی پس از اعلام قیمت محصولات تولیدی آن شرکت از طریق شورای رقابت، مطابق تصمیمات جلسه شماره ۵۶۶ و پیرو انعکاس برخی از موضوعات، از طریق تماس‌های مکرر مردمی، موارد ذیل جهت رعایت در اقدام و انجام امور اصلاحی تأکید می‌شود:

۱-فروش کلی محصولات پنج شرکت (صنایع خودروسازی ایلیا، فرداموتور، کرمان‌موتور، مدیران خودرو و بهمن‌موتور) براساس تصمیمات جلسه ۵۲۳ شورای رقابت و همچنین معاونت صنایع حمل‌ونقل صرفاً از طریق سامانه یکپارچه تخصیص خودرو و با هماهنگی مراجع ذی‌ربط صورت پذیرد و هرگونه عرضه خودرو خارج از سامانه مذکور اعم از فروش محصول توسط نمایندگی‌های آن شرکت در قالب تحویل فوری یا فروش اقساطی ممنوع و در حکم عرضه خارج از شبکه بوده و در صورت مشاهده

سرانجام پس از کش و قوس‌های زیاد در تعیین تکلیف قیمت خودروهای مونتاژی، نهایتاً در شامگاه یکشنبه خودروسازان خصوصی و شوروی رقابت در جلسه‌ای که در وزارت صمت، معن و تجارت برگزار شد، با هم به توافق رسیدند و قرار شد که خودروسازان مصوبه شورای رقابت را اجرا کنند. سپس با پایان این نشست، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در اطلاعیه‌ای، ضوابط قیمت‌گذاری و فروش خودروهای مونتاژی را به شرکت‌های خصوصی اعلام کرد که براساس آن، فروش محصولات صرفاً از طریق سامانه یکپارچه خواهد بود و هرگونه فروش خارج از سامانه ممنوع است. بدین ترتیب، مراتب فروش و تخصیص به متقاضیان در قالب تعهدات شرکت‌هاست و بایستی براساس قیمت‌های مصوب اعلامی، ایفای تعهد صورت گیرد.

به گزارش «ایسنا»، پس از کش و قوس‌های بسیار در تعیین تکلیف قیمت خودروهای مونتاژی، خودروسازان خصوصی در جلسه‌ای که با حضور «حسین فرهیدزاده» رئیس سازمان حمایت، «منوچهر منطقی» معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت، «عبیدالله توکلی لاهیجانی» مدیرکل دفتر صنایع خودرو و وزارت صمت و نمایندگان پنج شرکت خودرویی در وزارت صمت برگزار شد، مقرر شد که خودروسازان مصوبه شورای رقابت را اجرایی کنند. پس از جلسه یکشنبه شب، سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان اطلاعیه ضوابط جدید فروش و قیمت خودروهای مونتاژی را اعلام کرد که طی آن، فروش محصولات صرفاً از طریق سامانه یکپارچه و هرگونه فروش خارج از سامانه ممنوع خواهد بود؛ بدین ترتیب مراتب فروش و تخصیص به متقاضیان در قالب تعهدات شرکت‌هاست و بایستی براساس قیمت‌های مصوب اعلامی، ایفای تعهد صورت گیرد.

با این وجود، (تا لحظه انتشار این گزارش) خودروسازان مدعی‌اند توافقی بین‌شان صورت نگرفته و هنوز ابلاغیه‌ای دریافت نکرده‌اند. «ایسنا»، موضوع این توافق‌نامه و جزئیات جلسه را از چند شرکت خودروساز خصوصی (بهمن موتور و مدیران خودرو) جویا شد که اعلام کردند توافقی صورت نگرفته و خودروسازان راضی به پذیرش مصوبه شوروی رقابت نشده‌اند، اما در ظاهر دوشنبه گروه خودروسازی کرمان‌موتور اعلام کرد

دلار، سکه و بورس بیشترین بازدهی را در اردیبهشت به دست آوردند

نوسان کم‌عمق بازارها

دلار، سکه و بورس در اردیبهشت ماه در محدوده منفی یک تا مثبت یک درصد ثبت شده است. کارشناس می‌گویند ثبات بازارها و نوسان کم‌عمق آنها در اردیبهشت احتمالاً تأثیر خود را در رخدادهای تورمی این ماه خواهد گذاشت و رشد ماهانه شاخص تورم نسبت به ماه‌های قبیل کاهش خواهد یافت. احتمال کاهش تورم ماهانه اردیبهشت ماه در حالی است که سطح تورم فروردین ماه ۱۴۰۲ از سوی مرکز آمار ایران، ۳٫۷ درصد اعلام شده است. البته این نرخ براساس تغییر سال پایه تورم محاسبه شده است. کارشناسان معتقدند که تورم فروردین ماه – همچون اسفندماه ۱۴۰۱ – بدون تغییر سال پایه محاسبه تورم مطمئناً اعداد بالاتری را نشان می‌داد و رکورد تورمی سال‌های گذشته را می‌شکست. اقدام غیر کشناسی مرکز آمار ایران در تغییر سال پایه با واکنش تحلیلگران نیز همراه شده و این در حالی است که بانک مرکزی در اعلام نرخ تورم سکوت کرده است.

بیشترین بازدهی ماهانه در اردیبهشت ماه به بازار ارز اختصاص داشت و هر برگ اسکناس سبز دلار در این ماه با بازدهی ۱٫۱ درصد بالاتر از بازدهی ۰٫۹۸ درصدی سکه طرح جدید و بازدهی منفی ۰٫۹ درصدی بورس، در صدر جدول بازدهی ماهانه بازارهای دارایی ایستاد. اسکناس دلار در طول اردیبهشت ماه در سطح ۵۱ هزار تومان در نوسان بوده و قیمت هر دلار آمریکا در بازار آزاد و غیررسمی پایتخت از رقم ۵۱ هزار و ۳۸۰ تومان در ابتدای اردیبهشت به رقم ۵۱ هزار و ۹۵۰ تومان در پایان این ماه رسیده که رشد ۱٫۱ درصدی را در دومین ماه سال تشکیل داده است. در جریان معاملات روز دوشنبه اول خردادماه در بازار مبادله ارز و طلای ایران نیز قیمت هر دلار آمریکا بدون تغییر نسبت به روز قبل در همان رقم ۴۲ هزار ۳۵۲ تومان و نرخ حواله دلار با رقم ۳۸ هزار و ۵۰۲ تومان معامله شد. بر پایه داد و ستد بازار مبادله ارز و طلای ایران، قیمت هر اسکناس دلار به ۴۲ هزار و ۳۵۲ تومان و قیمت حواله دلار به ۲۸ هزار و ۵۰۲ تومان رسید. همچنین بهای هر اسکناس یورو ۴۵ هزار و ۸۱۲ تومان و بهای حواله یورو

فرصت امروز: مقایسه بازدهی بازارها در اردیبهشت ماه نشان می‌دهد که بازارهای دارایی در این ماه نوسان کمی داشته‌اند؛ چنانکه میزان بازدهی دلار در دومین ماه سال ۱٫۱ درصد، سکه طرح جدید ۰٫۹۸ درصد، بورس منفی ۰٫۹ درصد، ربع سکه منفی ۲٫۳۱ درصد و نیم سکه منفی ۷٫۴۴ درصد بوده است. با این وجود و در مجموع دو ماه نخست ۱۴۰۲، بورس همچنان جلودار بازار دارایی‌هاست و بازدهی بیشتری را در مقایسه با طلا و دلار تجربه کرده است. براساس آمارها، بهای دلار در بازار آزاد تهران در طول اردیبهشت ماه نوسان زیادی نداشته و تنها در کانال ۵۱ هزار تومان در حال نوسان بوده است. قیمت هر دلار آمریکا از رقم ۵۱ هزار و ۳۸۰ تومان در روزهای ابتدایی اردیبهشت ماه به رقم ۵۱ هزار و ۹۵۰ تومان در روزهای پایانی این ماه رسیده که بازدهی مثبت ۱٫۱ درصد را در ماه میانی فصل بهار برای دلار به ارمغان آورده است.

با وجود سطح پایین بازدهی دلار، اسکناس سبز در صدر جدول بازدهی بازارها در اردیبهشت ماه تکیه زده است. سکه طرح جدید نیز با بازدهی مثبت ۰٫۹۸ درصد در رتبه دوم ایستاد. هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید از قیمت ۳۱ میلیون و ۵۸۰ هزار تومان در اولین روز اردیبهشت ماه به قیمت ۳۱ میلیون و ۸۹۰ هزار تومان در روز یکشنبه ۳۱ اردیبهشت ماه رسیده که بازدهی مثبت حدود یک درصدی را برای سکه طلا به همراه داشته است. با این وجود، ربع سکه و نیم سکه در این ماه حائز بازدهی منفی شدند و در قعر جدول بازدهی بازارها ایستادند. قیمت هر قطعه نیم سکه از ۱۸ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان در ابتدای اردیبهشت به ۱۷ میلیون و ۴۰۰ هزار تومان در انتهای این ماه کاهش یافت که به معنای بازدهی منفی ۷٫۴۴ درصدی است. ربع سکه نیز در میانه کانال ۱۱ میلیون تومانی به کار خود در اردیبهشت پایان داد که نسبت به ابتدای ماه، ۲۷۰ هزار تومان معادل ۲٫۳۱ درصد کاهش را نشان می‌دهد.

اردیبهشت کم‌نوسان بازارها

بازارها در ماهی که گذشت، نوسان کمی داشتند و نوسان سه بازار

اخبار

افت هزار میلیاردی سرمایه در گردش کشاورزان

خروج کشاورزی از اولویت بانکها

بانک‌ها در فروردین ماه امسال میزان تسهیلات پرداختی خود به بخش کشاورزی را بیش از ۲۹ درصد کاهش دادند؛ به طوری که سهم این بخش از تسهیلات پرداختی به بخش‌های اقتصادی از ۳٫۹ درصد در فروردین سال گذشته به کمتر از ۲٫۳ درصد در فروردین امسال رسید. به گزارش «کویران»، تسهیلات پرداختی به بخش کشاورزی در اولین ماه از سال «مهار تورم و رشد تولید» با کاهش پرداخت وام‌های بانکی به بخش‌های مختلف اقتصادی نشان می‌دهد در فروردین ماه امسال بیش از ۱۸۱ همت تسهیلات از سوی بانک‌ها پرداخت شده که ۸۹ درصد آن به کسب وکارها و حدود ۱۱ درصد به خانوارها پرداخت شده است. تسهیلات پرداختی بانک‌ها در اولین ماه از سال ۱۴۰۲ نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۷ درصد افزایش یافته است.

بررسی آمارها نشان می‌دهد میزان تسهیلات پرداختی به صاحبان کسب وکار در این دوره زمانی نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۲ درصد افزایش یافته اما بخش کشاورزی از این رشد بی‌نصیب مانده است. بانک‌ها در فروردین ماه امسال میزان تسهیلات پرداختی خود به بخش کشاورزی را بیش از ۲۹ درصد کاهش دادند تا سهم این بخش از تسهیلات پرداختی از ۳٫۹ درصد در فروردین سال گذشته به کمتر از ۲٫۳ درصد در فروردین امسال برسد. در فروردین سال گذشته حدود ۵۱ همت وام بانکی به بخش کشاورزی پرداخت شد؛ در حالی که این میزان در فروردین امسال به ۳۶ همت رسیده است. بیشترین سهم تسهیلات پرداختی به بخش کشاورزی با هدف تأمین سرمایه در گردش صورت می‌گیرد که آمارها نشان می‌دهد سرمایه در گردش کشاورزان در فروردین امسال نسبت به پارسال حدود هزار میلیارد تومان کاهش یافته است. بخش کشاورزی طی سال‌های اخیر با چالش‌های زیادی مواجه بوده، به طوری که علاوه بر کاهش شاخص تولید و رشد اقتصادی منفی، با کاهش سهم اشتغال در بازار کار نیز مواجه شده است؛ بنابراین اگر سیستم بانکی نیز منابع مالی موردنیاز برای توسعه بخش کشاورزی را از این بخش اساسی دریغ کند باید منتظر تبعات غیرقابل جبران آن باشیم.

بیشترین رشد تسهیلات اقتصادی در فروردین ماه امسال مربوط به بخش بازرگانی و معادل ۵۱ درصد بوده است. در این ماه بیش از ۶۰ همت به صاحبان کسب و کار در بخش بازرگانی وام پرداخت شده است. به همین ترتیب بخش صنعت و معدن و خدمات نیز هر کدام با رشد تقریباً ۲۵ درصدی در پرداخت تسهیلات همراه بوده‌اند.

در ۳ ماهه نخست سال ۲۰۲۳

بدهی جهانی رکورد زد

موسسه مالی بین‌المللی (IIF) فاش کرد که بدهی جهانی در سه ماهه اول سال به میزان ۸٫۳ تریلیون دلار افزایش یافته و به رکورد نزدیک به ۳۰۵ تریلیون دلار رسیده است. به گزارش «بیزنس» این رقم بالاترین میزان بدهی از سه ماهه اول سال گذشته و دومین آمار بالای بدهی طی سه ماه است. موسسه مالی بین‌المللی هشدار داد که ترکیبی از چنین سطوح بدهی بالا و افزایش نرخ‌های بهره، هزینه خدمات‌دهی به بدهی را افزایش داده و نگرانی‌هایی را در مورد نفوذ آن در سیستم مالی ایجاد کرده است.

موسسه مالی بین‌المللی در این باره اعلام کرد: «با شرایط مالی در

محدودترین سطح خود از زمان بحران مالی طی سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۰۸، تنگنای اعتباری باعث افزایش نرخ‌های نکول و «شرکت‌های زامبی» بیشتر می‌شود که در حال حاضر به حدود ۱۴ درصد از شرکت‌های ثبت شده در فهرست ایالات متحده نزدیک شده‌اند.» شرکت زامبی، اصطلاحی رسانه‌ای برای شرکت‌هایی است که برای ادامه فعالیت‌های خود به کمک مالی نیاز دارند یا به شرکت‌های بدهکاری اطلاق می‌شود که قادر به بازپرداخت بدهی خود هستند اما توان بازپرداخت اصل بدهی را ندارند. به گفته این نهاد صنعت مالی، علی‌رغم نگرانی‌ها در مورد بحران اعتباری احتمالی پس از آشفتگی اخیر در بخش‌های بانکی ایالات متحده آمریکا و سوئیس، انقراض دولت باید بالا بماند.

براساس این گزارش، پیروی جمعیت و افزایش هزینه‌های مراقبت‌های بهداشتی همچنان بر ترانزنامه‌های دولت فشار وارد می‌کنند. همچنین انتظاری می‌رود افزایش تنش‌های ژئوپلیتیکی باعث افزایش بیشتر هزینه‌های دفاع ملی در میان‌مدت شود که به طور بالقوه بر اعتبار هر دو کشور و وام‌گیرندگان شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد. موسسه مالی بین‌المللی در این زمینه هشدار داد: «اگر این روند ادامه یابد، پیامدهای مهمی برای بازارهای بدهی بین‌المللی خواهد داشت، به ویژه اگر نرخ بهره برای مدت طولانی‌تری بالاتر بماند.»

این گزارش نشان داد که کل بدهی‌ها در بازارهای نوظهور به رکورد

جدید پیش از ۱۰۰ تریلیون دلار رسیده و حدود ۲۵۰ درصد تولید

ناخالص داخلی است که از ۷۵ تریلیون دلار در سال ۲۰۱۹ افزایش

یافته است. به گفته موسسه مالی بین‌المللی، کشورهای چین، مکزیک، برزیل، هند و ترکیه بزرگترین مشارکت‌کنندگان افزایش بوده‌اند. در مورد بازارهای توسعه‌یافته یعنی ژاپن، ایالات متحده، فرانسه و بریتانیا، شدیدترین افزایش در سه ماهه اخیر ثبت شده است.

«مدنی‌زاده» عوامل سوم و چهارم تورم بالا در اقتصاد ایران را ناترازی تجاری و انتظارات تورمی برشمرد و ادامه داد: سومین ناترازی موثر بر تورم، ناترازی تجاری است که با فرانسک بالاتر و در مدت زمان کمتری اثرگذار است. مثلاً شوک سیاسی، تحریم، خروج سرمایه و سفته‌بازی ناشی از تحولات اجتماعی و… که در نهایت تعیین‌کننده نرخ ارز هستند. البته در اینجا سیاست ارزی دولت موثر است.

او ضمن برشمردن انتظارات تورمی به عنوان عامل چهارم تورم افزود: در اقتصادهایی که سیاست‌های پولی فعال وجود ندارند و نرخ ارز به عنوان لنگر اسمی تورم عمل می‌کند، این کانال، اثرگذار بیشتری بر سطح عمومی قیمت‌ها دارد. پس سه ناترازی وجود دارد که اثر خود را بر سطح عمومی قیمت‌ها می‌گذارد و هر سه عامل در داخل این سیستم اقتصادی، درونزا هستند. یک عامل هم عامل انتظارات است که می‌تواند حتی در صورت نبود هیچ‌گونه ناترازی، موجب افزایش سطح عمومی قیمت‌ها شود. وی با تأیید اثر افزایشی بالقوه شوک ارزی در کوتاه‌مدت بر قیمت برخی از کالاهایی که مخارج ارزی دارند، گفت: در صورتی که سیاستگذار پولی با یک سیاست پولی یا ارزی فعال واکنش نشان دهد، می‌تواند این اثر را خنثی نماید. تجربه ترکیه نیز نشان می‌دهد تا قبل از هدف‌گذاری تورمی و سیاست‌گذاری پولی فعال، شوک‌های ارزی با سرعت و شدت بیشتری اثر خود را بر سطح عمومی قیمت‌ها نشان می‌داد، اما بعد از هدف‌گذاری تورمی در سال ۲۰۰۱، این نسبت از حالت یک به یک خارج شد و شدت و سرعت اثر نرخ ارز بر قیمت کالاها و خدمات کاهش یافت.

این کارشناس اقتصادی با اشاره به سه چارچوب سیاست پولی با عنوان «هدف‌گذاری ارزی»، «هدف‌گذاری پولی» و «هدف‌گذاری تورم» و با هدف «ثبات قیمت‌ها»، «ثبات مالی» و «رشد اقتصادی» افزود: در سیستم هدف‌گذاری ارزی تلاش می‌کنند نرخ ارز را تثبیت کنند، اما نه با سیاست دستوری. اقتصاد ما نباید به نرخ ارز حساس باشد. باید لنگر اسمی ارز را از ذهن مردم برداریم که لازمه آن، سیاست پولی پویا است. با سیاست خنثی‌سازی کوتاه مدت باید تأثیر شوک‌های بیرونی را کاهش دهیم. می‌توان با سیاست‌های ریالی و فروش اوراق از حرکت پول به سمت ارز جلوگیری کرد و پول را در کنترل بانک مرکزی نگه داشت.

دیگر از اقتصاددانان مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان مثال، اخیراً دکتر هاشم سپران در مصاحبه‌ای اشاره کرده است که تورم بالا در ایران ریشه‌های خارجی دارد. ارز که تضعیف شود تورم ایجاد می‌کند و این تورم مجدد ارز را متزلزل می‌کند و این شوک ارز، خود را به دستمزد، هزینه‌های دولت و حجم پول سرایت می‌دهد. پس نقدینگی بالا از این ناحیه عامل تورم نیست، بلکه نتیجه آن است.

این استاد دانشگاه تهران با اشاره به اینکه اقتصاد ایران ادوار تورمی متفاوتی را به خود دیده است، افزود: در دوره‌هایی تورم ملایم و در دوره‌هایی جهش تورمی در اقتصاد ایران اتفاق افتاده است. داده‌ها بیانگر آن است که تورم بالا در کشور همراه با افت و افول اقتصاد کلان است؛ یعنی به طور میانگین در دوران تورم بالا رشد اقتصادی منفی وجود داشته است؛ برعکس در دورانی که تورم پایین بوده، رشد اقتصادی مطلوب است. همچنین در ادامه این نشست، «سیدعلی مدنی‌زاده» به لزوم تفکیک میان عوامل کوتاه‌مدت و بلندمدت تورم اشاره کرد و با بیان اینکه دهه ۹۰ را می‌توان دهه از دست رفته اقتصاد ایران نامید، گفت: وقتی در مورد متغیرهای اقتصاد کلان مانند تورم صحبت می‌کنیم، باید میان عوامل کوتاه‌مدت و بلندمدت تفکیک قائل شد. در نوسانات کوتاه‌مدت عوامل متعددی وجود دارد که برخی از آنها مانند نرخ ارز، نقدینگی، تولید و… از جمله متغیرهای درونزای اقتصاد کلان هستند، اما خود این موارد متأثر از متغیرهای بیروزیایی هستند که از بیرون به محیط اقتصاد کلان وارد می‌شوند. حال با این نگاه به تحلیل تورم در اقتصاد ایران می‌پردازیم. عمده متغیرهای اقتصاد کلان ما از جمله نرخ تورم، رشد نقدینگی، رشد پایه پولی، ارقام بوجه و… از فاز اعداد پایین‌تر در حال حرکت به سمت تعادل‌های بالاتر هستند.

ایین اقتصاددان، عامل دوم تورم بالا در ایران را ناترازی نظام بانکی دانست و افزود: اگرچه عوامل متعددی موجب ناترازی نظام بانکی شد، اما کنترل‌کننده نهایی ناترازی، ناظر بانکی است که در ایران این وظیفه برعهده بانک مرکزی است. اگر ناظر بانکی ضعیف عمل کند، بانک‌ها دست در جیب بانک مرکزی کرده و اضافه برداشت می‌کنند. در این زمینه هم میان بانک خصوصی که مال می‌سازد با بانک دولتی که هزینه‌های جاری دولت را پوشش می‌دهد، فرقی وجود ندارد.

هدف‌گذاری رشد اقتصادی محقق می‌شود؟

رشد ۸ درصدی در برنامه هفتم

در لایحه برنامه هفتم توسعه، متوسط نرخ رشد اقتصادی ۸درصد پیش‌بینی شده که همسان میزان رشد اقتصادی در نظر گرفته شده در برنامه ششم توسعه است که البته در دولت‌های قبل محقق ن‌شد. همچنین برای هر یک از بخش‌های مختلف سهمی دیده شده که بالاتر از اعداد و ارقام تعیین شده در برنامه ششم توسعه است که باید دید دستیابی به آن چقدر موفق‌تر از برنامه قبلی است. به گزارش «ایستنا»، در لایحه برنامه هفتم توسعه متوسط نرخ رشد اقتصادی ۸درصد در نظر گرفته است که دقیقاً همین عدد برای برنامه ششم توسعه در نظر گرفته شده بود، اما آمارها گویای عدم تحقق آن در دولت‌های گذشته است. البته برای هر یک از بخش‌های مختلف نیز اعداد و ارقامی در نظر گرفته شده که رشد بخش کشاورزی ۵٫۵ درصد، نفت ۱۳٫۳ درصد، معدن ۱۱٫۸ درصد، صنعت ۸٫۵ درصد، آب برق و گاز ۸٫۱ درصد، ساختمان ۹ درصد، حمل و نقل و انبارداری ۹٫۷ درصد، ارتباطات ۱۰٫۹ درصد و سایر خدمات ۶٫۵ درصد پیش‌بینی شده است، اما این اعداد و ارقام بسیار بالاتر از آن چیزی است که در برنامه ششم تعیین شده و طبق گفته مسئولان، در دولت‌های گذشته محقق نشد.

در برنامه ششم توسعه نیز ۲٫۲ درصد رشد برای بخش کشاورزی، ۱٫۸ درصد برای نفت، ۲٫۴ درصد برای معدن، ۲ درصد برای صنعت، ۲ درصد برای آب، برق و گاز، ۲٫۸ درصد برای ساختمان، ۲٫۱ درصد برای حمل و نقل و انبارداری، ۲٫۸ درصد برای ارتباطات، ۲٫۸ درصد برای سایر خدمات تعیین شده بود. حال با توجه به اینکه دولت در برنامه هفتم توسعه، اهداف بسیار بالاتری نسبت به برنامه ششم توسعه در نظر گرفته، باید دید در سال‌های آتی تا چه اندازه به این اهداف نزدیک خواهیم شد و برنامه هفتم می‌تواند بسیار بیشتر از برنامه ششم از نظر دستیابی به اهداف موفق‌تر عمل کند؟

بورس نامه

رونمایی از تابلوی برق سبز در بورس انرژی

تجدیدپذیرها وارد بورس می شوند

وزیر نیرو در مراسم رونمایی از تابلوی سبز در بورس انرژی از ایجاد شرایط مطلوب و رقابتی برای انرژی‌های تجدیدپذیر خبر داد و گفت که تابلو سرمایه‌گذاری در صنعت تجدیدپذیر به عنوان پرسودترین سرمایه‌شناخته خواهد شد. رئیس سازمان بورس نیز به اهمیت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر اشاره کرد و از حمایت بورسی‌ها خبر داد. «علی‌اکبر محرابیان» دیروز در مراسم رونمایی از تابلوی سبز در بورس انرژی با بیان اینکه ایران در بین کشورهای منطقه اولین کشور است که این کار را آغاز کرده، گفت: با انجام این کار معضل سرمایه‌گذاری که نمی‌توانستند مطالبات خود را به موقع دریافت کنند برطرف خواهد شد. امروز یک نقطه عطف در صنعت تجدیدپذیر کشور خواهد بود؛ چراکه شرایط رقابتی برای این صنعت ایجاد می‌شود.

وزیر نیرو با اشاره به دلایل اهمیت توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر گفت: با ناترازی قابل توجهی در تامین برق مواجه هستیم و این مسئله روش بسیار خوبی برای رفع ناترازی‌ها است. دلیل دوم، اقتصادی بودن صنعت تجدیدپذیر است. این انرژی در مقایسه با هر روش دیگری در تامین برق حتی نسبت به روش‌های تامین برق حرارتی بسیار ارزان‌تر و معقول‌تر است. علاوه بر این در حوزه محیط زیست نیز تجدیدپذیرها به عنوان یک انرژی پاک و دارای کمترین آلایندگی شناخته می‌شوند. او با بیان اینکه بشر راهی ندارد به غیر از آنکه برای تامین انرژی از روش‌هایی که موجب کاهش آلایندگی می‌شود استفاده کند، ادامه داد: موضوع بعدی، اهمیت توسعه تجدیدپذیر مصرف آب است. در حال حاضر در تمام روش‌های تولید برق به جز تجدیدپذیرها مصرف آب قابل توجهی صورت می‌گیرد. در برخی روش‌ها مانند تولید برق در نیروگاه‌های بخار مصرف آب بسیار زیاد بوده و در برخی روش‌ها نیز مصرف آب کمتر است و ما به عنوان کشوری واقع در منطقه‌ای خشک و نیمه خشک باید نسبت به این موضوع حساس باشیم. وزیر نیرو با اشاره به ناترازی در سوخت‌های فسیلی افزود: در ایران علی‌رغم اقدامات صورت گرفته به ویژه در فصول سرد شاهد ناترازی هستیم لذا با توجه به دلایل مطرح شده توسعه تجدیدپذیرها بسیار اهمیت دارد. «محرابیان» درخصوص دلایل عدم توسعه تجدیدپذیرها در این مدت تصریح کرد: علی‌رغم پنج توجیه بسیار ارزشمند به دلیل اقتصاد و رقابت ناجوامردانه با دیگر روش‌های تامین برق شاهد عدم توسعه‌یافتگی این صنعت هستیم. در روش‌های دیگر قیمت سوخت صفر است به همین دلیل گمان می‌کنیم که انرژی‌های تجدیدپذیر بسیار گران هستند. هر یک کیلووات تولید برق به طور متوسط ۲۷ صدم سوخت مایع یا ۲۷ صدم مترمکعب گاز مصرف می‌کنند که می‌بینیم تجدیدپذیرها ارزان‌قیمت به حساب می‌آیند.

وی با بیان اینکه بورس انرژی پاسخگوی ابهام اقتصادی در تامین برق کشور است، اضافه کرد: بورس سبز امکان رقابت را برای تولیدکنندگان تجدیدپذیر فراهم می‌کند ضمن اینکه به چالش موجود در این حوزه نیز قانونگذار پاسخ داده است. زمانی که برق را از سوخت صفر توزیع می‌کنیم امکان رقابت‌پذیری برای تجدیدپذیرها وجود ندارد. به همین دلیل در قانون گفته شده که صنایع در سال اول یک درصد برق‌شان را با از طریق تجدیدپذیرها و یا از محل عرضه بورس تامین کنند ضمن اینکه دولت نیز در این راستا کمک کرده است. به گفته وزیر نیرو، بخش اداری موظف شده است که ۵درصد برق خود را از طریق تجدیدپذیرها تامین و در صورت عدم تامین باید این میزان را از بورس انرژی دریافت کند. قانونگذار مشخص کرده است که امسال صنایع یک درصد برق موردنیاز خود را از طریق انرژی تجدیدپذیر تامین کنند و می‌توانند این میزان انرژی را با احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر تامین و در غیر این صورت از طریق تابلوی بورس سبز در بورس انرژی ایران تامین کنند.

او با بیان اینکه پیش‌بینی شده ۲۰ درصد انرژی موردنیاز بخش اداری کشور نیز از امسال طی چهار سال از طریق انرژی تجدیدپذیر تامین شود، گفت: این بخش نیز همانند بخش صنایع در صورت احداث نیروگاه می‌توانند از این امکان بهره‌مند شوند. در غیر این صورت این انرژی را از طریق بورس انرژی ایران دریافت خواهند کرد. امروز یک رقابت عادلانه با وجود تقاضای لازم در بورس وجود دارد، در سمت دیگر این موضوع مسئله سرمایه‌گذاری است. تصور این است که با راه‌اندازی این تابلوی در بورس انرژی کشور، سرمایه‌گذاری در صنعت تجدیدپذیر به عنوان پرسودترین سرمایه‌گذاری خواهد بود؛ این در شرایطی است که دولت در آن دخالت نمی‌کند بلکه فقط کنترل‌گر است.

همچنین رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار از حمایت بورسی‌ها از انرژی‌های تجدیدپذیر خبر داد و گفت: بدون فوت وقت مجوزهای لازم را برای تامین مالی پروژه‌های تجدیدپذیر با ابزارهای مختلف صادر خواهیم کرد و به سرعت این پروژه‌ها را تامین مالی می‌کنیم. قطعاً اقدام امروز می‌تواند شروع و زمینه‌ساز سرمایه‌گذاری بسیار عظیم باشد. در شرایط فعلی توسعه تجدیدپذیرها قطعاً ضروری بوده و آمار نیز گویای این مسئله است که در ابتدای راه قرار داریم. «مجید عشقی» با تأکید بر اینکه بحث‌های جدی در موضوع توسعه صنعت برق، بحث سرمایه‌گذاری است، افزود: به واسطه شرایط خاص این صنعت همواره محصولات صنعت برق قیمت‌گذاری شده و این مسئله منجر به این شده است که در مقاطعی نتوانیم در این صنعت سرمایه‌گذاری کنیم و این فرصتی است که سرمایه‌گذاران بتوانند با پیش‌بینی آینده وارد عرضه شوند. به گفته رئیس سازمان بورس، ما نیز به عنوان بازار سرمایه این آمادگی را داریم تا با استفاده از روش‌های مختلف تامین مالی شرکت‌های موجود برای توسعه سرمایه‌گذاری و همچنین ایجاد شرکت‌های جدید را در هر نوع قالب چه در قالب صندوق پروژه، چه در قالب ابزارهای بدهی و چه در قالب شرکت سهام عام ورود کنیم و در کمترین زمان بدون اینکه شرکت‌ها در صف مجوز بمانند این ابزارها را در اختیار فعالان صنعت برق قرار دهیم. فعالان صنعت انرژی در تجدیدپذیر می‌توانند تامین مالی کنند و قطعاً قابلیت انجام این کار را داریم؛ چراکه منابع بسیار خوبی در بازار سرمایه وجود دارد و در صورت توجه‌پذیر بودن می‌توان امیدوار بود که این صنعت سودآور باشد.

به گزارش «پسنا»، او با بیان اینکه این آمادگی را داریم که مجوزها را صادر کنیم، گفت: یک نکته بسیار مهم رویکرد تخصصی وزارت نیرو در دوره جدید بوده که در بحث مدیریت مصرف توجه قرار گرفته است. در سال گذشته در حوزه مدیریت مورد به صنایع کمک ویژه‌ای شد به طوری که در سال قبل با مشکل جدی مواجه نبودیم؛ در حالی که این روند در سال‌های گذشته متفاوت بود. امسال نیز برنامه‌ریزی خوبی صورت گرفته تا مدیریت مصرف در صنایع به حداقل برسد. «عشقی» با تأکید بر اینکه در دو جنبه سرمایه‌گذاران ضرر می‌کنند، ادامه داد: کاهش تولید و انباشت مطالبات صنعت برق در سال‌های گذشته موجب ایجاد مشکلاتی شده لذا باید به توسعه این صنعت کمک کنیم و بازار سرمایه نیز آماده است که توسعه سرمایه‌گذاری‌ها را رقم بزند و با ایجاد سازوکار ترتیب پرداخت مطالبات این صنعت مهیا شود؛ چراکه این صنعت نقشی ویژه در تمام صنایع دارد. به گفته وی، با توجه به اینکه بسیاری از شرکت‌های بزرگ نیروگاه احداث کرده‌اند لازم است تا وزارت نیرو در بحث مدیریت مصرف به این مسئله توجه و طرح‌های مدیریتی را به حداقل برسانند.

سبزپوشی بورس در آغاز خرداد

فرصت امروز: بورس تهران در اردیبهشت ماه نتوانست همچون فروردین ماه به مسیر مثبت و صعودی خود ادامه دهد. شاخص کل بورس تهران در حالی افت ۰.۹ درصدی را در ماه میانی فصل بهار متحمل شد که در فروردین ماه بازدهی قابل توجه ۱۸ درصدی را به ثبت رسانده بود. همچنین شاخص کل هم‌وزن که از تمام نمادهای به یک اندازه تأثیر می‌پذیرد و به گفته تحلیلگران، نماگر دقیق‌تری برای رصد تحولات بازار است، در ماهی که گذشت رشد ۰.۴۳ درصدی را تجربه کرد و این در حالی است که در اولین ماه سال همچون شاخص کل، عملکرد بی‌نظیری داشت و جهش ۳۰ درصدی را ثبت کرده بود. به موازات این شاخص‌ها، شاخص کل فرابورس هم در اردیبهشت ماه به افت ۰.۹ درصدی بسنده کرد. البته این وضعیت خنثی و نوسان محدود تنها مختص بازار سهام و تالار شیشه‌ای در اردیبهشت ماه نبود و در بازار ارز و سکه نیز این مهم به چشم می‌خورد؛ تا جایی که هم اسکناس دلار و هم سکه طلا در ماه گذشته نوسانی در حدود یک درصد داشتند و خبری از اعداد و ارقام بالا و دورقمی نبود.

بورس تهران در حالی از هفته‌های پایانی سال گذشته، روند صعودی خود را آغاز کرد و با ورود به سال ۱۴۰۲ بر شتاب رشد خود افزود که ناگسر اصلی بازار در یک روند صعودی ۶۵روزه از ابتدای اسفندماه تا روز ۱۶ اردیبهشت ماه توانست رشد ۲۸درصدی را به ثبت برساند، اما با ورود به نیمه دوم اردیبهشت ماه به تدریج از سرعت و قدرت نماگرها کاسته شد و تنها در یک بازه پنج روزه بیش از ۱۳ درصد از ارتفاع نماگر اصلی تالار شیشه‌ای کم شد.

این روند اصلاحی البته چندان به درازا نکشید و با مصوبات سه‌گانه سازمان بورس تا حدودی تعادل به بازار سهام برگشت؛ هرچند نامه شرکت توزیع نیروی برق و برنامه محدودیت برق صنایع فولاد و سیمان پهنانه‌ای شد تا مجدداً شاهد افزایش نوسان در این روزها باشیم. با این وجود، شاخص کل بورس تهران در اولین روز معاملاتی خردادماه ۰.۶۹ درصدی به سطح ۳ میلیون و ۳۱۸ هزار واحد رسید. شاخص کل فرابورس نیز با رشد ۰.۳۰ واحدی، کانال ۲۹ هزار واحد را بازپس گرفت و تا میانه این کانال بالا رفت.

شاخص کل فرابورس کانال ۲۹ هزار واحد را پس گرفت

سبزپوشی بورس در آغاز خرداد

واکنش مثبت بورس به کدال

در معاملات بازار سهام در اولین روز خرداد، شاخص کل بورس بیش از ۱۵ هزار واحد صعود کرد و شاخص کل فرابورس مجدداً کانال ۲۹ هزار واحد را پس گرفت. در جریان دادوستدهای روز دوشنبه یکم خردادماه، شاخص کل بورس تهران ۱۵ هزار و ۸۰۲ واحد معادل ۰.۶۹ درصد نسبت به آخرین روز اردیبهشت ماه صعود کرد و تا سطح ۳ میلیون و ۳۱۸ هزار و ۵۰۸ واحد بالا آمد. شاخص کل هم‌وزن نیز با رشد ۱۲ هزار و ۷۹۷ واحدی معادل ۱.۶۸ درصد تا تراز ۷۷۶ هزار و ۸۵۳ واحد پیشروی کرد. در آن سوی بازار نیز شاخص کل فرابورس با افزایش ۰.۳۰ واحدی به رقم ۲۹ هزار و ۲۴۱ واحد رسید. همچنین شاخص هم‌وزن فرابورس با ۲ هزار و ۲۳۴ واحد افزایش به سطح ۱۴۲ هزار و ۲۰۰ واحد رسید. نمادهای وبملت، اخابر و فرابورس نمادهای سبزپوش بورس بودند که بیشترین اثر را در رشد شاخص کل داشتند. در مقابل، نمادهای تاپیکو، فولاد و فملی بیشترین اثر منفی را بر شاخص کل داشتند. در این روز وبملت به تنهایی ۳ هزار و ۱۳۰ واحد شاخص کل را بالا کشید. بانک ملت در گزارش ۱۲ ماهه خود در سامانه کدال اعلام کرد که سود خالص این بانک رشد ۱۴۷ درصدی داشته و به ۴۲ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. بدین ترتیب، وبملت بیشترین ورود پول حقیقی و بیشترین ارزش معاملات بازار را به خود اختصاص داد. در فرابورس نیز نمادهای وسپهر، خاور و شگویا بیشترین اثر افزایشی را بر شاخص کل داشتند و نمادهای آریا، کگهر و فقدریا در بیشترین اثر کاهشده بر شاخص کل فرابورس همراه شدند. در بین نمادهای پرتراکش بورس نیز پی‌یاد بیشترین تراکش را داشت و وبملت و خگستر در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در فرابورس هم دی، گدنا و تیردیس بیشترین تراکش را ثبت کردند.

روز دوشنبه خالص تغییر مالکیت حقوقی به حقیقی بازار سهام مثبت شد و ۹۸۴ میلیارد تومان پول حقیقی به بازار سهام وارد شد. نماد وبملت (بانک ملت) بیشترین ورود پول را داشت که ارزش آن ۳۴۸ میلیارد تومان بود. پس از وبملت نیز نمادهای ذوب، ومعادن و خاور بیشترین ورود پول حقیقی را داشتند. در سوی دیگر، بیشترین خروج پول حقیقی به نمادهای خنصیر، شینا و تاپیکو اختصاص داشت.

از سوی پژوهشگران دانشگاهی بررسی شد

چالش‌های حقوقی شرکت‌های سبدرگان

حداکثر می‌رسانند. به گفته محققان دانشگاهی، از سوی دیگر، شرکت‌های سبدرگان با هدف کسب انتفاع برای سرمایه‌گذار و داشتن تخصص، مانع ایجاد قیمت‌های کاذب و حبابی می‌شوند که نتیجه آن شفافیت و ثبات قیمت سهام در بازار است. اما با در نظر گرفتن همه این مزايا، سرمایه‌گذار در صورتی با آرامش خاطر سرمایه خود را در اختیار شرکت‌های سبدرگان قرار می‌دهد که عمل او در بستر قانونی و اطمینان‌بخشی صورت گیرد. در ایران تا پایان سال ۱۴۰۰، تعداد ۵۴ شرکت سبدرگان موفق به اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار شدند و تعداد زیادی نیز در انتظار دریافت مجوز سبدرگانی هستند. لزوم شفافیت در بازار سرمایه و همچنین حرکت در رو رشد شرکت‌های سبدرگان ایجاد می‌کند تا با توجه به نیازهای روز و وظایف جدیدی که این شرکت‌ها می‌توانند انجام دهند، بازنگری‌هایی در قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های فعالیت این نوع شرکت‌ها انجام گیرد تا چالش‌های پیش روی آنها را کاهش دهد و به افزایش بهره‌وری و به دنبال آن رضایت و اعتماد ذی‌نفعان منجر شود.

در همین راستا، در مطالعه‌ای که از سوی پژوهشگران دانشگاه یزد درخصوص شرکت‌های سبدرگان انجام شده است، تلاش شده تا چالش‌های حقوقی شرکت‌های سبدرگان در ایران مورد بررسی و واکاوی قرار گیرند و راهکارهای عبور از این چالش‌ها شناسایی شوند. این محققان دانشگاهی، این تحقیق را به شیوه توصیفی- تحلیلی و با بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای و اخذ نظر مدیران و فعالان بازار اجرا کرده‌اند.

یافته‌های این پژوهش حاکی از آن هستند که اصلاح دستورالعمل‌ها و قوانین مربوط به حداقل سرمایه و نیروی انسانی سبدرگان‌ها، تغییر نگرش سرمایه‌گذاران از کوتاه‌مدت به بلندمدت از طریق اعطای مجوزهای بلندمدت به سبدرگان‌ها، معافیت‌های مالیاتی کارمزد متغیر سبدرگان‌ها، حل مشکلات زیرساختی مربوط به حسنه معاملات و نرم‌افزارها به منظور تسریع فرآیند خریدوفروش و شفافیت معاملات برای سرمایه‌گذاران، لزوم تسریع صدور مجوزهای لازم برای تأسیس صندوق‌ها توسط سبدرگان‌ها در کنار بازنگری در دستورالعمل تأسیس و فعالیت سبدرگان‌ها باید مدنظر قانونگذار و سایر ارکان درگیر در سبدرگانی قرار گیرند.

«جمال برزگری خنقانه»، دانشیار و محقق دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری دانشگاه یزد و همکارانش به عنوان مجریان این تحقیق می‌گویند: «همچنین بررسی این موضوع که آیا شرکت‌های سبدرگان مجاز به تضمین سود و سرمایه سرمایه‌گذار هستند یا خیر، باید مورد

تمایل خریداران به گروه بانکی

ارزش معاملات کل بازار سهام به ۱۲۱ هزار و ۶۹۷ میلیارد تومان رسید. ارزش معاملات اوراق بدهی در بازار ثانویه ۱۰۴ هزار و ۶۹۹ میلیارد تومان بود که ۸۶ درصد از ارزش کل معاملات بازار را در این روز شامل می‌شود. ارزش معاملات خرد نیز با افزایش ۱۸ درصدی به نسبت روز معاملاتی قبل به رقم ۱۲ هزار و ۳۰۰ میلیارد تومان رسید. همانطور که اشاره شد، نماد وبملت (بانک ملت) بیشترین ارزش معاملات بازار سهام را به خود اختصاص داد که ارزش معاملات آن ۹۳۴ میلیارد تومان بود. پس از وبملت، خگستر بیشترین ارزش معاملات را داشت و خودرو رتبه سوم بیشترین ارزش معاملات را از آن خود کرد و پس از آن دو نماد ذوب و پی‌یاد در رتبه‌های بعدی بیشترین ارزش معاملات قرار گرفتند. در جدول حجم معاملات نیز سهام بانک ملت (وبملت) با تعداد یک میلیارد و ۸۳۴ میلیون و ۵۰۲ هزار و ۵۲۴ سهم در صدر قرار گرفته است. دی در رتبه دوم بیشترین حجم معاملات بازار ایستاد و رتبه سوم به خودرو تعلق داشت. دو نماد شستا و ونجارت نیز در رتبه‌های بعدی بیشترین حجم معاملات بازار قرار گرفتند. در معاملات دوشنبه، ۱۸۳ نماد صف خرید داشتند و ۲۶ نماد با صف فروش مواجه شدند. مجموع ارزش صف‌های خرید با رشد ۲۴ درصدی نسبت به روز قبل به هزار و ۵۱۲ میلیارد تومان افزایش یافت و مجموع ارزش صف‌های فروش نیز با کاهش ۴۰ درصدی به ۱۱۷ میلیارد تومان رسید. به نظر می‌رسد ثبات شاخص کل بورس برای دومین هفته متوالی در محدوده ۲.۳ میلیون واحدی، نشان از سکون و سکوت بازار در این محدوده دارد. گروه بانکی بیشترین ارزش معاملات را به خود اختصاص داد و در رتبه اول ایستاد. گروه خودرویی پس از هفته‌ها جایگاه نخست را از دست داد تا با ارزش معاملاتی بیش از ۱۳۰۰ میلیارد تومان در جایگاه دوم بایستد. فلزات اساسی، گروه شیمیایی و انبوه‌سازی به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. در معاملات دوشنبه تمایل خریداران بیشتر به سمت گروه بانکی و نماد بانک ملت بود. بانک تجارت و بانک پاسارگاد نیز دیگر نمادهای این گروه بودند که با استقبال خوب خریداران همراه شدند. از گروه خودرویی‌ها هم نمادهای خگستر، خزامیا و نماد خپوش با استقبال خوب خریداران مواجه شدند.

توجه ویژه متولیان امر قرار گیرد؛ چراکه شرایط بازار سرمایه از سال ۱۳۹۹ تاکنون نشان داده است که در نظر گرفتن چنین تضمینی برای سرمایه‌گذار به هیچ وجه منطقی و عقلایی نیست. از همین رو فارغ از اینکه برخی از شرکت‌های سبدرگان به منظور جذب مشتری چنین مواردی را تضمین می‌کنند، به نظر می‌رسد سازمان بورس به عنوان نهاد ناظر بازار باید شرکت‌های سبدرگان را ملزم به ذکر این موضوع در قراردادهای منعقدشده کند»

به عقیده پژوهشگران دانشگاه یزد، «در نهایت بایستی اشاره کرد که تشکیل کانون مستقل برای سبدرگان‌ها می‌تواند به دلایلی مانند احتمال تشکیلی قوی‌تر نیازها، خواسته‌ها و ابزارهای موردنیاز این دست از نهاد‌های مالی و همچنین دانش بالای اشخاصی که در این کانون گردهم می‌آیند، به منظور مدیریت تعارضات، مفید فایده باشد و به حل چالش‌های مطرح‌شده کمک کند». گفتنی است که نتایج این مطالعه در قالب یک مقاله علمی- پژوهشی در فصل‌نامه «مطالعات حقوق خصوصی» وایسته به دانشگاه تهران منتشر شده است.

حیات موضوع فلتن تعین و تکلیف وضعیت تئتی ارثیی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۲ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت تئتی و ارثیی و ساختمانهای فاقد سند رسمی
برابر رای شماره ۵۵۲، ۲۰۰۰-۳۱۹۶-۱۴ فرورد مورخ ۱۷/۰۷/۱۴۰۲ حیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت تئتی ارثیی و ساختمانهای فاقد سند رسمی منقحر در واحد تئتی حوزه ثبت ملک ناحیه ۲ رشت، تصرفات مالکانه بلامعراض آقای حسن ارازمیر فرزند مسیب به شماره شناسنامه ۳۳ صافره از راسمر در قریه بل تالشن در شهسنگک یک قطعه زمین مشتمل بر ریای احدانی به مساحت ۵۰۰/۴۹ متر مربع پلاک فرعی ۶۲۱۷ از اصلی ۲۹ فرورد مجزی از پلاک ۳۸۲ از اصلی ۳۹ واقع در پختی چهار رشت خریداری از مالک رسمی آقای علی اندزی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که انخاص نسبت به حضور سند مالکیت متقاضی اعتراضی داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراضی خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید طرف مدت یک ماه از تاریخ تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴/۰۷/۲۰۱۸
تاریخ انتشار نوبت دوم: ۲۰/۰۷/۱۴۰۲
رئیس اداره ثبت اسناد و املاک ناحیه دورشت- سعید بدوی
۲۹۶ م الف
۱۱۵

اخبار

مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران در حاشیه نمایشگاه بین المللی نفت اعلام کرد

پیوستن یک دکل سنگین خشکی جدید به ناوگان حفاری شرکت

اهواز - شبنم فجاوند، مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران از پیوستن یک دکل سنگین خشکی جدید به ناوگان حفاری این شرکت تا دو ماه آینده خبر داد. دکتر حمید رضا گلیپایانی در حاشیه کار بیست و هفتمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی گفت: این دکل حفاری تولید داخل و هم اکنون در مجتمع تحقیقاتی شهدای جهاد دانشگاهی در پارک علم و فناوری البرز در مراحل نهایی ساخت است. وی افزود: برنامه های توسعه ای صنعت نفت در ارتباط با افزایش تولید نفت و گاز، بر بکارگیری حداکثری ظرفیت ها و توان داخلی در زمینه تامین دستگاه های

حفاری و تجهیزات فنی تخصصی و پشتیبانی مهندسی تاکید دارد و شرکت ملی حفاری ایران به عنوان بزرگترین شرکت دکل دار و ارائه دهنده خدمات حفاری در کشور و منطقه و برخوردار از تجهیزات و منابع انسانی مجرب در این راستا نقش مهم و محوری عهده دار می باشد. گلیپایانی با بیان اینکه این شرکت بیش از ۷۰ دستگاه حفاری سیبک، سنگین و فوق سنگین خشکی و دریایی در تملک دارد، روز آمد سازی، تعمیرات اساسی و نوسازی ناوگان و خرید دستگاه های حفاری خشکی و دریایی جدید را اولویت اول این مجموعه بزرگ صنعتی دانست و اظهار کرد: بخش قابل توجهی از تجهیزات و متعلقات دستگاه حفاری ۲۲ فتح در کارگاه های جهاد دانشگاهی با همکاری متخصصان این شرکت ساخته شده است. مدیرعامل شرکت ملی حفاری ایران با اشاره به بازدید خود و اعضای هیئت مدیره شرکت از مراحل نهایی ساخت این دستگاه حفاری و نشست با مسئولان جهاد دانشگاهی گفت: ورود این دکل به ناوگان حفاری شرکت و بکارگیری آن نقش مهمی در شتاب بخشی به اجرای پروژه های حفاری صنعت نفت خواهد داشت.

با دستور کار ایجاد نشاط اجتماعی کارمندان ادارات صورت گرفت

برگزاری دومین نشست ستاد سامان خانواده و قرارگاه حمایت از جمعیت و جوانی شهرستان یزد

یزد - سیدمحمد جواد عرفان فر:دومین ستاد سامان خانواده در سال ۱۴۰۲ در ریاست فرماندار و با دستور کار نشاط اجتماعی کارمندان ادارات شهرستان در محل سالن ولایت فرمانداری یزد برگزار شد. در ابتدای این جلسه ابوالفضل اکبری معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی فرمانداری یزد خواستار مهیا نمودن شرایط برای فراهم شدن زمینه افزایش نشاط اجتماعی کارمندان ادارات که مصداق موضوع می باشند شد و افزود: در قانون حمایت از خانواده و قرارگاه جمعیت باید مشکلات این عزیزان حل شود. در ادامه سیدمحمدرضا مدرسری فرماندار یزد خواستار ارائه راهکارهای

مناسب برای ایجاد نشاط اجتماعی در کارمندان ادارات شد. وی با اشاره ای به فطرت انسانی گفت: خداوند وقتی انسان را خلق کرد، در وجود انسان ودیعه گذاشت. حقیقتی که خداوند در وجودمان گذاشته است انسان موجودی اجتماعی است ایجاد درونی و بیرونی دارد خداوند برای زن و مرد همسر قرار داده برای اینکه این زوجین به آرامش برسند خداوند فرصتی در اختیار انسان گذاشته برای فرزند آوری بسیاری از موضوعات دارای راهکارهایی می باشد که منطبق با واقعیت های برای این نیاز برست. در پایان جلسه هر یک از اعضا به بیان نظرات و دیدگاه های خود پرداختند.

دوره آموزشی سامانه مدیریت پروژه برای ددتر کنترل طرح ها و مدیریت پروژه آبیان استان گیلان برگزار شد

اراک- فرناز امیدی: پس از تجربه موفق شرکت آب و فاضلاب استان مرکزی در استفاده از سامانه جامع تحت وب مدیریت پروژه، نشست هم اندیشی و آموزش این سامانه به پیشنهاد شرکت آب و فاضلاب آندسین گیلان ، در اراک برگزار گردید.

به گزارش روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان مرکزی، سعید سرآبادانی، معاون برنامه ریزی و توسعه سرمایه گذاری این شرکت در این جلسه بیان داشت: سامانه جامع تحت وب مدیریت پروژه از سال ۱۳۹۷ در شرکت آب و فاضلاب روستایی استان مرکزی مورد استفاده قرار گرفت و با توجه به تجربه موفق آن، پس از یکبارچاپه سازی شرکت های آب و فاضلاب، این سامانه در شرکت یکپارچه یازده آب اندازی و مورد بهره برداری قرار گرفت. وی افزود: هم اکنون کلیه قراردادهای توسعه ای و بهره برداری از منابع مختلف اعتباری از شروع تا انتها شامل (منابع اعتباری، برآوردها، صورت وضعیت ها و متره و تمامی مستندات آنها) بصورت کاملاً الکترونیکی انجام می شود. سرآبادانی در خصوص مزایای این سامانه اظهار داشت: راه اندازی این سامانه علاوه بر تسریع در فرایند ها و کاهش خطاهای بانک اطلاعاتی جامعی از پروژه ها را نیز در خود جای داده است و دسترسی به آنها را آسان تر نموده است که این امر در کاهش هزینه های اداری و کاهش تردد ها نیز نقش بسزایی دارد.

معاون وزیر و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در ارتباط زنده با دستگاه حفاری ۸۶ فتح **از تلاش های شبانه روزی حفارمدان شرکت ملی حفاری ایران تقدیر و قدردانی کرد**

اهواز - شبنم فجاوند: معاون وزیر و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در ارتباط زنده با دستگاه حفاری ۸۶ فتح از محل بیست و هفتمین نمایشگاه بین المللی نفت، گاز، پالایش و پتروشیمی و تالاش های شبانه روزی حفارمدان شرکت ملی حفاری ایران به عنوان علاقه داران خاص مقدم تولید تقدیر و قدردانی کرد. دکتر محسن خجسته مهر در گفت و گو تصویری زنده با رئیس دستگاه حفاری در جریان موقعیت عملیاتی و شرایط کار این دکل حفاری قرار گرفت. وی ضمن خاد قوت به کارکنان سختکوش شرکت ملی حفاری، نقش مهم این شرکت را در پیشبرد اهداف صنعت نفت مهمی و اساسی دانست. مهندس حافظی رئیس دستگاه ۸۶ فتح نیز با ارائه گزارشی توضیح داد: این دکل در میدان نفتی اهواز بر روی چاه شماره ۴۲۳ استقرار و در حال تکمیل این چاه است. وی افزود: این دستگاه حفاری از بیش از یک دهه پیش به ناوگان حفاری شرکت پیوست و سازه و بخش قابل توجهی از تجهیزات آن ساخت داخل می باشد رئیس دستگاه ۸۶ فتح اظهار کرد: دکل ۸۶ فتح، حفاری و تکمیل ۸۲ چاه به متر از حدود ۲۰۰ هزار متر را در کارنامه خود دارد.

برگزاری ویژه برنامه «بزم ارادت» در گذر چهارباغ

اصفهان - مرادپایان: رئیس مرکز تخصصی هنرهای ملی و آیینی سازمان فرهنگی اجتماعی ورزشی شهرداری اصفهان گفت: روزبه روز «بزم ارادت» به منظور گرمیابشد فرهنگ پهلوانی و ورزش زورخانه‌ای از ۲۰ تا ۲۲ اردیبهشت ماه در گذر فرهنگی چهارباغ برگزار می‌شود. به گزارش اداره ارتباطات رسانه‌ای شهرداری اصفهان، منصور قربانی با اعلام این خبر گفت: برنامه «بزم ارادت» به‌منظور گرمیابشد فرهنگ پهلوانی و ورزش زورخانه‌ای به همت مرکز تخصصی هنرهای ملی و آیینی و اداره فرهنگی منطقه چهار شهرداری اصفهان مصادف با روز فرهنگ پهلوانی و ورزش زورخانه‌ای (۱۸ اردیبهشت) و همچنین سالروز بزرگداشت حکیم ابوالقاسم فردوسی (۲۵ اردیبهشت) برگزار می‌شود.

اجرای آیین‌ها و ورزش‌های زورخانه‌ای و پهلوانی، مرشدخوانی، نقالی و شانه‌های‌خوانی را از بخش‌های مختلف این برنامه دانست و اظهار کرد: بخش ورزش‌های زورخانه‌ای با حضور سه مرشد برجسته برگزار می‌شود و در بخش نقالی و شانه‌های‌خوانی نیز محمد کرچیاچیان و ناصر کریمی از نقالان و شانه‌های‌خوانان شناخته شده به اجرای برنامه می‌پردازند. به گفته‌ او، ایمان قاسمی رئیس مرکز تخصصی هنرهای ملی و آیینی خاطرنشان کرد: این برنامه را برعهده دارد.

رئیس مرکز تخصصی چهارباغ در نزدیکی میدان امام حسین (ع)، میدان انقلاب و روبروی خیابان آمانگاه میزبان عموم شهروندان است.

تبدیل وضعیت ۱۵۵ نفر از اپثار گران پالایشگاه گاز ایلام

ایلام-هدی منصوری: رئیس امور اداری شرکت پالایش گاز ایلام از تبدیل وضعیت ۱۵۵ نفر از اپثارگران این شرکت در طول سال گذشتہ خبر داد و گفت: از این تعداد ۴۰ نفر کارکنان قرارداد موقت در قالب بند «و» و ۱۱۵ نفر در قالب بند «د» تبدیل وضعیت شده اند.

سید سعید موسوی افزود: در راستای اجرای تفسیر قانون بند «د» ماده ۴۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور به منظور تبدیل وضعیت نیروهای قرارداد مدت موقت به رسمی؛ پالایشگاه گاز ایلام از ابتدای ابلاغ بخشنامه ها و دستورالعمل های مربوطه برای ۴۰ نفر از واجدین شرایط قانون موصوف، اقدامات لازم از جمله اخذ و بررسی مدارک و مستندات مورد نیاز، مراتب تعیین صلاحیت‌ها مشاغل کلیدی و استراتژیک آغاز و با همکاری دانشگاه علامه طباطبائی مولفه های عمومی و تخصصی هر شغل در قالب مدل شایستگی مدیران تدوین شده است. موسوی افزود: در طول سال گذشتہ کارکنان این شرکت در بیش از ۲۶ هزار ۳۲۵ تن ساعت آموزش در زمینه های مختلف شرکت کرده اند که خروجی آن باعث تولید پایدار ارتباط مستمر صنعت با دستگاه تحقیق نامگذاری سال، استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان، موقعیت‌های شرکت در زمینه های مختلف، حل مشکلات و مسائل فنی، کاهش مصرف انرژی و غیره شده است.

وی با بیان اینکه واحد آموزش این پالایشگاه در سال گذشته مقام اول را در بین شرکت‌های پالایشی کشور کسب کرده است اظهار داشت: از این تعداد آموزش برگزار شده ۵ هزار و ۱۴۴ نفر ساعت برای کارکنان ارکان ثالث، آموزش برای خانواده‌های های کارکنان طی ۱۸ دوره با ۱۶ هزار و ۵۰۰ نفر ساعت، مجموع آموزش برای کارکنان و خانواده‌های آنان ۴۸ هزار و ۷۹ نفر ساعت بوده که ضریب نفوذ حداقل یک دوره آموزش در سطح کارکنان رسمی و قراردادی موقت ۱۰۰ درصد بوده است.

مدیرکل راه و شهرسازی گلستان :

گروه ساخت، کم هزینه ترین شیوه تولید مسکن در طرح نهضت ملی مسکن گران- خیرنگار فرصت امروز:مدیرکل راه و شهرسازی گلستان با بیان اینکه روش ساخت گروهی کم هزینه ترین شیوه تولید مسکن در طرح نهضت ملی مسکن است گفت: در این شیوه تولید مسکن افراد در قالب گروه‌ها دو نفر تا شش نفر تا شش نفر برای ساخت مسکن که زمین آن از سوی دولت به آنها واگذار شده است اقدام می‌کنند.مهندس مهدی ملک اظهار کرد: یکی از راهبرد اجرای قانون جهش تولید مسکن (نهضت ملی مسکن) ساخت مسکن برای دهک‌های متوسط با حمایت نسبی دولت است.وی افزود: روش گروه ساخت یکی از این روش‌ها است که در آن متقاضیان علاوه بر اخذ تسهیلات برای ساخت مسکن از اراضی قابل واگذاری دولت نیز بهره مند می‌شوند.مهندس ملک ادامه داد: این طرح از روش های طرح اقدام ملی مسکن است و در بخش دیگری از ساختنش با بیان اینکه جانشین برپوری با هدف حمایت از کسب‌وکارهای کوچک و توسعه افراد باقیوجه برای جایگزینی مدیران و مسئولان در سطح شرکت جاری شده است ادامه داد طرح جانشین برپوری در این مجموعه با شناسایی مشاغل کلیدی و استراتژیک آغاز و با همکاری دانشگاه علامه طباطبائی مولفه های عمومی و تخصصی هر شغل در قالب مدل شایستگی مدیران تدوین شده است. موسوی افزود: در طول سال گذشتہ کارکنان این شرکت در بیش از ۲۶ هزار ۳۲۵ تن ساعت آموزش در زمینه های مختلف شرکت کرده اند که خروجی آن باعث تولید پایدار ارتباط مستمر صنعت با دستگاه تحقیق نامگذاری سال، استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش بنیان، موقعیت‌های شرکت در زمینه های مختلف، حل مشکلات و مسائل فنی، کاهش مصرف انرژی و غیره شده است.

وی با بیان اینکه واحد آموزش این پالایشگاه در سال گذشته مقام اول را در بین شرکت‌های پالایشی کشور کسب کرده است اظهار داشت: از این تعداد آموزش برگزار شده ۵ هزار و ۱۴۴ نفر ساعت برای کارکنان ارکان ثالث، آموزش برای خانواده‌های های کارکنان طی ۱۸ دوره با ۱۶ هزار و ۵۰۰ نفر ساعت، مجموع آموزش برای کارکنان و خانواده‌های آنان ۴۸ هزار و ۷۹ نفر ساعت بوده که ضریب نفوذ حداقل یک دوره آموزش در سطح کارکنان رسمی و قراردادی موقت ۱۰۰ درصد بوده است.

شهردار تبریز عنوان کرد:

اهمیت نقش رسانه‌های محلی و سراسری در تحقق برنامه‌های مدیریت شهری تبریز

مدیریت شهری شد. وی ضمن قدردانی از نقش مثبت و ممتاز رسانه‌های محلی و همچنین سراسری رسانه‌های سراسری در استان در تحقق برنامه‌های پیش‌بینی شده مدیریت شهری اضافه کرد: با تنبیسر دیدگاه در بحث هوای پاک و ترافیک و با به‌رهمندی از دانش شرکت‌های

شهردار تبریز با اشاره به ضرورت تغییر دیدگاه در موضوعات شهری و آسیب‌های اجتماعی نیز گفت: حذف نمک‌پاشی همت بزرگی توسط مردم و شهرداری تبریز بوده و فرهنگ‌سازی روابط عمومی و رسانه ها در این حوزه توفیق بزرگی بود چرا که موجب همراهی مردم با

تبریز - فلاح: شهردار تبریز گفت: لازمه توفیق در موضوعات شهری و کاهش آسیب‌های اجتماعی تغییر نگاه و دیدگاه نسبت به این مسایل روزمره است.

یعقوب هوشیار در آیین گرمیابشد ۲۷ اردیبهشت روز روابط عمومی که با حضور رئیس و اعضای شورای اسلامی شهر، شهردار تبریز، معاونان ستادی، مدیران و کارکنان واحدهای روابط عمومی مناطق، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه برگزار شد، اظهار کرد: جنس خدمات شهرداری تبریز مقدس و نسبتب به سایر دستگاه‌های اجرایی متفاوت استست که بدون ریسا و نظاره در تمام ساعات شبانه‌روز ارائه می‌شود. وی افزود: از لحاظ آماری خدمات شهرداری تبریز نسبت به سایر دستگاه‌ها قابل مقایسه نیست ولی با نقطه ایدéal آن فاصله داریم که باید بسترهای ایدéal را فراهم کنیم.

هوشیار با اشاره به تغییر رویکرد شهرداری از خدمات محوری به رویکرد اجتماعی اعلام کرد: نگاه ما تغییر ریل حرکت شهرداری از نهادی خدماتی به سمت کارکردهای اجتماعی است و گذر زمان، خدمات ارائه شده به شهر و شهروندان را در محک ارزیابی قرار خواهد داد. وی اضافه کرد: مطابق راهبردهای ارائه شده به شورای اسلامی شهر حرکت کرده و نمایندگان مردم در پارلمان محلی نیز با این سیاست همراه شهرداری هستند.

برپایی نمایشگاه خوشنویسی «گرامت» در قم

قم- خیرنگار فرصت امروز: نمایشگاه آثار هنرهای تجسمی و خوشنویسی «گرامت» همزمان با سالروز ولادت حضرت معصومه(سلام‌الله‌علیها) درنگارخانه‌اشراق قم گشایش یافت. به گزارش روابط عمومی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان قم، نمایشگاه آثار هنرهای تجسمی و خوشنویسی «گرامت» همزمان با آغاز دهه کرامت و میلاد سراسر نور کریمه اهل‌بیت(سلام‌الله‌علیها) در نگارخانه اشراق قم برپا شد.

امیرعلی عموذانه مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم، محمد کاظم رضوانی معاون هنری و روحالله کریمی رئیس اداره فرهنگی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی قم، روحالله رفیعی رئیس اداره هنر و رسانه معاونت مهر دفتر تبلیغات اسلامی، علی صفر نظری حائل رئیس انجمن خوشنویسان قم به همراه جمعی از هنرمندان خوشنویس استان در در مراسم افتتاحیه این نمایشگاه حضور داشتند. رئیس انجمن خوشنویسان قم در حاشیه افتتاح نمایشگاه آثار خوشنویسی «گرامت» در گفت‌وگو با خبرنگار شهر پیوست از ارسال ۵۰ اثر به دومین جشنواره خوشنویسی «گرامت» خبر داد و گفت: این نمایشگاه ۲۰ اثر برگزیده سا مجموع حضرت معصومه(سلام‌الله‌علیها) و امام رضا(علیه‌السلام) در خطوط نستعلیق، شکسته نستعلیق، نسخ و ثلث اکران شده است. نظری حائل افزود: این نمایشگاه به دنبال فراخوان دومین

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی خبر داد:

افزایش ۳۵۷ درصدی اشتغال زایی در آذربایجان شرقی

تبریز - فلاح: مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی آذربایجان شرقی گفت:

سال گذشته ۶۰ هزار و ۷۵۹ فرصت شغلی در استان ایجاد شد که در مقایسه با فصل به فصل ۱۴۰۰ که ۱۶ هزار و ۸۹۹ اشتغال بود ۲۵۷ درصد بیشتر شده است. حسین نسبی به ستادردهای دولت در زمینه تعاون، کار و رفاه اجتماعی در استان اشاره و اظهار کرد: در بخش مشاغل خانگی نیز اشتبارات این بخش ۲۴ برابر بیشتر شده استست به طوریکه این رقم از هفت میلیارد تومان در سال ۱۳۹۹ به ۱۹۰۵ میلیارد تومان در سال جاری یافته است. وی به افزایش صدور مجوز در راستای طرح ملی توسعه مشاغل خانگی در استان اشاره کرد و گفت: در سال ۱۴۰۰، ۶۰ هزار و ۶۰۷ مجوز با اشتغالزایی ۲ هزار ۶۲۳ نفر صادر شد که این رقم برای سال گذشته با ۲۵۰ درصد رشد به چهار هزار و ۹۹۲ مجوز با اشتغالزایی ۶ هزار و ۵۲۷ نفر رسید.

کاهش نرخ بیکاری استان به پایین ترین از متوسط کشوری

فتحی، نرخ بیکاری استان در زمستان سال گذشته را ۸.۲ درصد اعلام و اضافه کرد: این در حالیست که نرخ بیکاری در کشور در این فصل از سال ۹.۷ درصد بود. ضمن اینکه نرخ بیکاری استان در ۱۴۰۱ نسبت به سال ۱۴۰۰ حدود ۱۰۹ درصد کمتر شد. وی تعداد شاغلین استان را یک میلیون و ۱۸۲ هزار و ۹۷۵ نفر اعلام کرد و گفت: تعداد بیمه شدگان ۴۴۱ هزار نفر، تعداد کارگاه های مشمول ۵۱۱ هزار و ۱۱۳ و تعداد مستمری بگیران استان ۲۰۹ هزار و ۶۳۰ نفر است.

کاهش مستمری بگیران بیمه بیکاری

فتحی در مورد تعداد مستمری بگیران بیمه بیکاری در استان گفت: در سال

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی :

و اشتغالزایی چهار هزار و ۷۵۸ نفر در راستای جزء ۲ تبصره ۱۶ و حدود ۲۵ میلیارد تومان در قالب ۲۸ طرح با اشتغال ۲۴۷ نفر در راستای بند الف تبصره ۱۸ به کارفرمایان پرداخت شده است. وی گفت: حمایت از کارگران واحدهای متشکل دار ۲۴ درصد بیشتر شده است و در سال گذشته بیش از ۵۴ هزار کارگر در این واحدها، حمایت شدند و تعداد واحدهای تولیدی متشکل دار از ۲۵ هزار در این سال گذشته به ۱۹۵ میلیارد تومان یافته است. فتحی همچنین از افزایش ۴۳ درصدی تعداد تعاونی های استان در سال گذشته خبرداد و افزود: تعاونی های استان سال گذشته ۱۲۸ هزار دلار صادرات داشتند که این رقم در سال ۱۴۰۰، حدود ۸۹ هزار دلار و در سال ۱۳۹۹ نزدیک به ۸۰ هزار دلار بود.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی :

فولاد مبار که در تولید محصولات فولادی و رشد تولید در کشور همواره در خشیده است

اصفهان - لیلیا قاسمی: سعید صولت مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در حاشیه پنجمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی جمهوری اسلامی ایران گفت: فولاد مبار که در تولید محصولات فولادی و رشد تولید در کشور همواره درخشیده است. به گزارش خبرنگار فولاد،سید صولت مرتضوی، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در بازدید از غرفه فولاد مبار که صولت مرتضوی در پنجمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی جمهوری اسلامی ایران حضور شرکت فولاد مبار که در این نمایشگاه را مثبت ارزیابی کرد و افزود: عرضه فولاد و محصولات فولادی در بازارهای جهانی در آمدهای ارزی بیشتری را نصیب کشور می‌کند. مرتضوی بر صادرات مزاد تولید تمام صنایع در کشور در بازارهای جهانی تاکید کرد و گفت: بدون شک هرچه رشد تولید ما بیشتر شود، عرضه محصولات ایرانی را بازارهای جهانی و منطقه بیشتر خواهد شد و این می‌تواند وضعیت درآمدهای ارزی کشور را افزایش دهد. وی به توسعه توانمندی‌های صادراتی جمهوری اسلامی ایران تاکید کرد و افزود: تولید محصولات ارزش افزوده

سرپرست دفتر روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق تبریزاعلام کرد:

برق تبریز پیشگام کاربردی سازی هوش مصنوعی

هوش مصنوعی، بیشترین تاثیر را روی علم پزشکی گذاشته است. سرپرست دفتر روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق تبریز بیان کرد: در صنعت برق اعم از بهره برداری، مهندسی، خدمات مشترکین و سایر حوزه ها می توان از هوش مصنوعی استفاده کرد، کافی است متخصصین این حوزه وارد این عرصه شده و با تلفیق قابلیت های خود با این فناوری و بهره مندی از امکانات آن در بهبود عملکرد خود با کمترین هزینه و زمان ممکن موفق باشند. وی اذعان کرد: از ابتدای سال ۱۴۰۲ در برخی از فعالیت های این دفتر از هوش مصنوعی استفاده می شود که در آینده نزدیک بهره مندی از این فناوری در بخش های دیگر شرکت توزیع نیروی برق تبریز به صورت کاربردی اجرایی خواهد شد. وی اضافه کرد: روابط عمومی برق تبریز با کاربرد هوش مصنوعی در فعالیت های روزانه طی چند ماه اخیر پیشرو این حوزه در کشور بوده و این به معنای تحولی عظیم در حرفه روابط عمومی و ارتباطات کشور است.

در پایان نشست به پیشنهاد دفتر روابط عمومی شرکت توزیع نیروی برق

مدیرعامل شرکت توزیع برق استان:

کاهش ۳۰ درصدی مصرف برق اداره‌های کرمانشاه

موفق از بیک اندیشیده شده تا با همکاری مردم همانند سال گذشته تابستانی بدون مشکل و خاموشی در حوزه خانگی سیری کنیم. وی ادامه داد: یکی از سیاست‌های وزارت نیرو پادش به مشترکان خانگی است تا به ازای هر کیلووات ساعت صرفه‌جویی معادل ۲۰۰ برابر پادش دریافت کنند.مدیرعامل شرکت توزیع برق استان کرمانشاه خاطرنشان کرد: براساس بخشنامه ابلاغ شده هیأت

کرمانشاه - محمد موسوی: مدیرعامل شرکت توزیع برق استان کرمانشاه گفت:ادارات باید در قصول گرم مصرف برق خود را بین ۳۰ تا ۴۰ درصد کاهش دهند.محمد امیرموز در جمع خبرنگاران با توجه به پیش‌رو بودن فصل گرما در خصوص وضعیت برق استان، اظهار کرد: از ابتدای خردادماه عملاً وارد لوج مصرف می‌شویم. در این راستا توسط وزارت نیرو ۱۴۰ برنامه برای عبور

